

WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY
Wydział Informacji, Badań i Analiz

**MONITORING ZAWODÓW
DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH
W WOJEWÓDZTWIE
KUJAWSKO - POMORSKIM
W 2006 ROKU**

Maj, 2007 rok

Opracowanie „**Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie kujawsko – pomorskim w 2006 roku**” charakteryzuje podaż i popyt na pracę w regionie. Raport ma charakter diagnostyczno – prognostyczny składa się z dwu zasadniczych części:

- pierwszej, diagnostycznej, przedstawiającej sytuację na regionalnym rynku pracy uwzględniającą strukturę bezrobotnych oraz zgłoszonych do powiatowych urzędów pracy ofert według zawodów oraz przynależności do sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności;
- druga, prognostyczna, obejmuje analizę prognozowanych zawodów deficytowych i nadwyżkowych w oparciu o badania sondażowe przeprowadzone przez powiatowe urzędy pracy w zakładach pracy i szkołach ponadgimnazjalnych.

Przy publikowaniu danych prosimy o podanie źródła

Publication „**Monitoring of shortage and excess occupations in kujawsko – pomorskie voivodship in 2006**” describes supply and demand for work in our region. The report has diagnostic and prognostic character and consists of two basic parts:

- the first part, diagnostic, presents situation on regional labour market including the structure of the unemployment and job offers registered in poviat labour offices by occupation and the Polish Classification of Activities Section;
- the second part, prognostic, includes the analysis of shortage and excess occupations on the basis of the poll researches carried out by poviat labour offices in firms and high schools.

When publishing, please, indicate the source

SPIS TREŚCI

str.

I.	Wprowadzenie.....	1
II.	Analiza bezrobocia w województwie kujawsko – pomorskim według zawodów i przynależności ostatniego miejsca pracy do sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD).....	2
2.1.	Ogólna charakterystyka rynku pracy.....	2
2.2.	Bezrobotni według przynależności ostatniego miejsca pracy do sekcji PKD.....	5
2.3.	Napływ i struktura bezrobotnych według zawodów.....	8
2.3.1.	Nowe rejestracje bezrobotnych według zawodów w 2006 roku.....	8
2.3.2.	Struktura bezrobotnych według zawodów. Stan na koniec grudnia 2006 roku....	11
2.4.	Bezrobotni według płci i zawodów	14
2.5.	Bezrobotne osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia zakończenia nauki według zawodów.....	17
2.6.	Osoby poprzednio pracujące pozostające bez pracy powyżej 12 miesięcy według zawodów.....	19
III.	Analiza ofert pracy zgłoszonych do powiatowych urzędów pracy w województwie kujawsko – pomorskim.....	24
3.1.	Struktura zgłoszonych ofert pracy według zawodów.....	24
3.2.	Oferty pracy zgłoszone przez pracodawców sklasyfikowanych według przynależności do sekcji PKD.....	28
IV.	Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie kujawsko – pomorskim w 2006 roku.....	30
V.	Wyniki badania sondażowego w szkołach ponadgimnazjalnych.....	36
VI.	Wyniki badania sondażowego w zakładach pracy.....	40
VII.	Analiza prognozowanych zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie kujawsko – pomorskim.....	46
VIII.	Słownik podstawowych pojęć związanych z monitoringiem zawodów deficytowych i nadwyżkowych.....	48
IX.	Podsumowanie.....	49
X.	Skrót w języku angielskim.....	52

I. WPROWADZENIE

Zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia 20 kwietnia 2004 roku (Dz. U. Nr 99, poz. 1001 z późn. zm.) do zadań samorządu województwa w zakresie polityki rynku pracy należy m. in. badanie popytu na pracę, w tym prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

Poprzez **monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych** należy rozumieć proces systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno – zawodowym. Mianem **zawodu deficytowego** określa się zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w danym zawodzie. Natomiast za **zawód nadwyżkowy** uważa się zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Obowiązek prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych ma na celu zapewnienie bieżącej koordynacji szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego zgodnego z potrzebami rynku pracy. Do szczegółowych zadań tego badania należy zaliczyć:

- określenie kierunków i natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodowo – kwalifikacyjnej na lokalnym rynku pracy,
- stworzenie bazy informacyjnej dla opracowania przyszłych struktur zawodowo – kwalifikacyjnych w układzie lokalnym,
- określenie odpowiednich kierunków szkolenia bezrobotnych, zapewniających większą efektywność organizowanych szkoleń,
- usprawnienie poradnictwa zawodowego poprzez wskazanie zawodów deficytowych i nadwyżkowych,
- usprawnienie pośrednictwa pracy poprzez uzyskanie informacji o planowanych ofertach pracy na rok przyszły oraz przewidywanej liczbie osób kończących naukę według zawodów,
- ułatwienie realizacji programów specjalnych dla aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych w celu promowania ich ponownego zatrudnienia,
- bieżącą korektę poziomu, struktury i treści kształcenia zawodowego (dotyczy władz oświatowych oraz dyrekcji szkół).

Monitoring zawodów jest prowadzony na trzech poziomach terytorialnych: powiatowym, wojewódzkim i krajowym. Raport wojewódzki, sporządzany w odstępach półrocznych, stanowi syntezę raportów powiatowych z województwa kujawsko – pomorskiego. Badanie półroczne ma charakter diagnostyczny, gdyż obejmuje analizę zawodów deficytowych i nadwyżkowych w I półroczu danego roku. Natomiast raporty roczne składają się z dwóch części: diagnostycznej (analizy zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie kujawsko – pomorskim za miniony rok kalendarzowy) oraz części prognostycznej (zawierającej roczną prognozę zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie kujawsko – pomorskim sporządzoną na podstawie badań sondażowych w szkołach ponadgimnazjalnych oraz – od 2006 r. – wśród pracodawców).

Odbiorcami raportów z monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych powinny być przede wszystkim: administracja samorządowa i rządowa, szkoły ponadgimnazjalne, władze oświatowe oraz inne instytucje zainteresowane określaniem kierunków zmian zachodzących w strukturze zawodowej na rynku pracy.

Podstawowym źródłem informacji do opracowania monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych są dane zgromadzone przez powiatowe urzędy pracy:

- załącznik 3 do sprawozdania MPiPS – 01 o rynku pracy – „Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności”,
- załącznik 2 do sprawozdania MPiPS – 01 o rynku pracy – „Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy”,
- wyniki przeprowadzonych badań sondażowych w szkołach ponadgimnazjalnych oraz wśród pracodawców.

Zakres tematyczny monitoringu dotyczy zawodów i specjalności określonych w Klasyfikacji Zawodów i Specjalności dla potrzeb Rynku Pracy wprowadzonej Rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 8 grudnia 2004 roku w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. Nr 265, poz. 2644).

Ponadto przy monitoringu uwzględniono również poziom i strukturę bezrobotnych oraz zgłaszanych ofert pracy według Polskiej Klasyfikacji Działalności, która obowiązuje na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów z 20 stycznia 2004 roku (Dz. U. Nr 165, poz. 1727) w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD)¹.

II. ANALIZA BEZROBOCIA W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO - POMORSKIM WEDŁUG ZAWODÓW I PRZYNALEŻNOŚCI OSTATNIEGO MIEJSCA PRACY DO SEKCJI POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI (PKD)

2.1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA RYNKU PRACY

W końcu grudnia '06 na terenie województwa kujawsko – pomorskiego zarejestrowanych pozostawało 186,9 tys. podmiotów gospodarczych (bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwo rolne), z czego na sektor publiczny przypadało 3,4%, a na sektor prywatny 96,6% podmiotów. W porównaniu z końcem grudnia 2005 r. nastąpił nieznaczny spadek liczby podmiotów w rejestrze REGON (o 0,2%, tj. 282 jednostki).

Należy zauważyć, iż w rozwoju gospodarczym województwa dominującą rolę odgrywają małe i średnie przedsiębiorstwa. W naszym regionie w końcu 2006 r. podmioty o liczbie pracujących do 9 stanowiły 95,2% zawartości rejestru – 177,9 tys. jednostek (w tym do 5 pracujących – 172,6 tys. podmiotów), podmioty o liczbie pracujących od 10 do 49 – 3,8%. Podmioty o liczbie pracujących powyżej 49 osób to 1,0% ogółu.

Zgodnie z rejestrem REGON przeważająca część podmiotów gospodarczych zlokalizowana była na terenach miejskich. W końcu 2006 r. w miastach zlokalizowanych było 75,0% ogółu podmiotów (rok wcześniej – 75,8%).

¹ Monitoring został przeprowadzony zgodnie z zasadami zawartymi w:

- Zaleceniach metodycznych do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych,
- „Syriusz” monitoring zawodów – podręcznik użytkownika (przewodnik po aplikacji).

Na terenie województwa kujawsko – pomorskiego niezmiennie głównymi ośrodkami przemysłowymi są: *Bydgoszcz, Toruń, Grudziądz, Włocławek* (miasta na prawach powiatów) oraz *Inowrocław*. Spośród miast na prawach powiatów najwięcej jednostek, bo 44,9 tys. (o 3,8% mniej niż przed rokiem) skupionych było w *Bydgoszczy*. Następnie w *Toruniu* – 25,2 tys. (o 0,1% więcej niż rok wcześniej) i *Włocławku* – 14,0 tys. (2,5% mniej niż przed rokiem). Najmniejszą liczbę podmiotów odnotowano w *Grudziądzu* – 9,0 tys. (o 0,2% mniej niż w grudniu 2005 r.). W poszczególnych powiatach województwa zdecydowanie największa liczba podmiotów gospodarczych umiejscowiona była w powiecie *inowrocławskim* – 13,0 tys. jednostek (o 1,8% więcej jednostek niż rok wcześniej). Najmniej natomiast podmiotów było w powiatach *grudziądzkim* oraz *wąbrzeskim* – po 2,2 tys. i było to więcej niż w 2005 r. odpowiednio: o 5,5% i o 1,1%. Powiatem charakteryzującym się największym rocznym wzrostem liczby podmiotów był powiat *sępoleński* (o 6,0%); największy zaś spadek wystąpił w powiecie *rypińskim* (o 1,6%)².

W okresie styczeń – grudzień 2006 r. **przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw** osiągnęło poziom 211,7 tys. osób i tym samym było wyższe niż w tym samym okresie roku wcześniejszego o 2,9 tys. osób. Oznacza to wzrost w skali roku o 1,4% (w tym samym czasie w kraju wzrost zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw wyniósł 3,0%). Zdecydowana większość zatrudniona była w sektorze prywatnym (183,1 tys. osób), którego udział w ogólnej liczbie zatrudnionych zwiększył się na przestrzeni roku o 0,4 punktu procentowego z 86,1% do 86,5%.

Spośród sekcji sektora przedsiębiorstw, w okresie styczeń – grudzień 2006 r., największy roczny wzrost zatrudnienia odnotowano w: *handlu i naprawach* (o 5,5%), *budownictwie* (o 3,9%) oraz w *obsłudze nieruchomości i firm* (o 1,2%). W porównaniu do roku wcześniejszego nieznaczny wzrost zatrudnienia (o 0,5%) odnotowano także w *przetwórstwie przemysłowym* – największej sekcji sektora przedsiębiorstw obejmującej 57,8% ogółu zatrudnionych. Największa redukcja zatrudnienia wystąpiła natomiast w sekcjach: *hotele i restauracje* – spadek o 4,4%, *wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę* – o 3,3% oraz *transporcie, gospodarce magazynowej i łączności* – o 0,1%³.

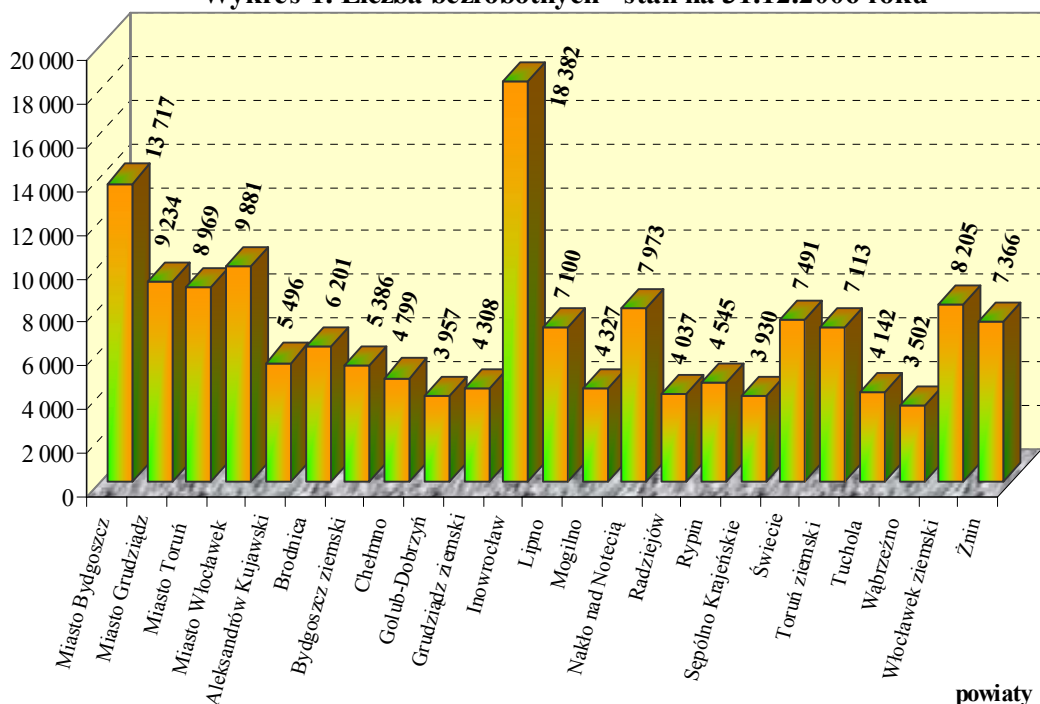
W dniu 31 grudnia 2006 r. w powiatowych urzędach pracy województwa kujawsko – pomorskiego zarejestrowanych pozostawało 160.061 bezrobotnych. Lokuje to nasz region na szóstym miejscu w kraju. W porównaniu z końcem grudnia 2005 r. odnotowano spadek bezrobocia o 27.960 osób, to jest o 14,9%. W całym kraju liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 463.590 osób (16,7%). Podobnie jak przed rokiem spadek liczby bezrobotnych odnotowano we wszystkich powiatach województwa, największy procentowy spadek liczby bezrobotnych zaobserwowano w *Bydgoszczy* (21,2%) i *Toruniu* (19,3%) oraz powiecie *świeckim* (19,6%). Natomiast najmniejszy względny spadek bezrobocia nastąpił w powiecie *radziejowskim* (3,7%).

² Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON w województwie kujawsko – pomorskim w 2006 r., Urząd Statystyczny w Bydgoszczy oraz Biuletyn statystyczny województwa kujawsko – pomorskiego za IV kwartał 2006 r., tabela 40 – Podmioty gospodarki narodowej w 2006 r. (według stanu w dniu 31.12.2006 r.), Urząd Statystyczny w Bydgoszczy.

³ Komunikat o sytuacji społeczno – gospodarczej województwa kujawsko – pomorskiego za grudzień 2006 r., Urząd Statystyczny w Bydgoszczy.

Liczbę bezrobotnych w poszczególnych powiatach województwa kujawsko – pomorskiego, w końcu 2006 r. prezentuje poniższy wykres.

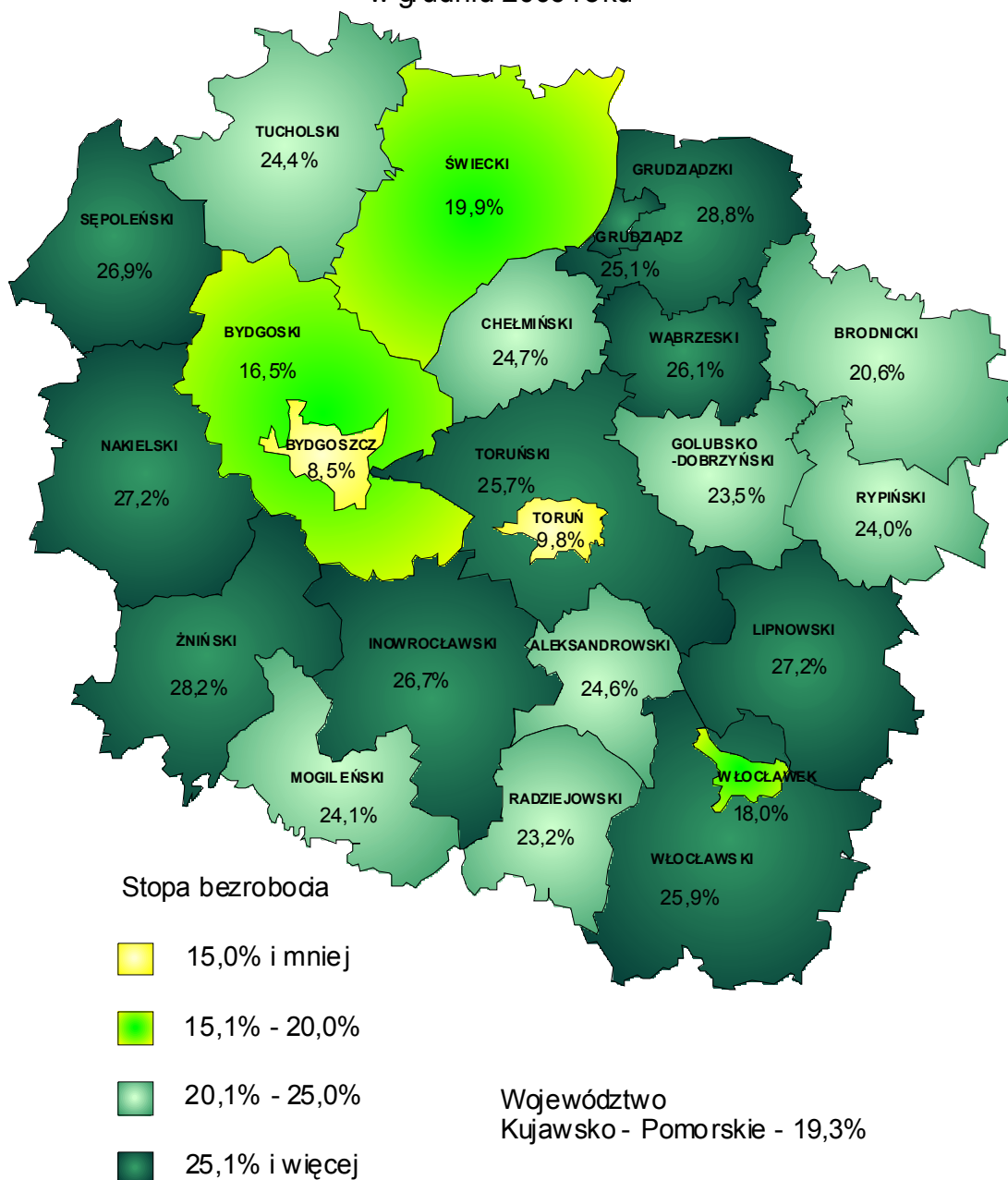
Wykres 1. Liczba bezrobotnych - stan na 31.12.2006 roku

W grudniu 2006 r. **stopa bezrobocia** (charakteryzująca udział bezrobotnych w liczbie osób czynnych zawodowo) dla województwa wynosiła **19,3%**, co pod względem najwyższej stopy bezrobocia lokowało to nasz region, ex aequo z województwem lubuskim, na trzecim miejscu w kraju (przed rokiem czwarte miejsce). W ciągu roku wojewódzka stopa bezrobocia spadła o 3,0 punktu procentowego. W tym samym okresie krajowa stopa bezrobocia spadła o 2,7 punktu procentowego i w końcu grudnia '06 wynosiła 14,9%. W województwie najwyższą stopę bezrobocia odnotowano dla powiatu *grudziądzkiego*, gdzie wskaźnik ten osiągnął wartość 28,8%, bardzo wysoka stopa bezrobocia utrzymywała się również w powiecie *żnińskim* – 28,2%, *nakielskim* oraz *lipnowskim* – w obu po 27,2%. W naszym regionie stopa bezrobocia niższa od średniej krajowej utrzymuje się tylko w dwóch powiatach grodzkich: *Bydgoszczy* (8,5%) i *Toruniu* (9,8%).

Rozkład stopy bezrobocia w poszczególnych powiatach województwa w grudniu 2006 r. przedstawia poniższa mapa.

Stopa bezrobocia
w poszczególnych powiatach województwa kujawsko - pomorskiego
w grudniu 2006 roku

2.2. BEZROBOTNI WEDŁUG PRZYNALEŻNOŚCI OSTATNIEGO MIEJSCA PRACY DO SEKCJI PKD

Zgodnie ze stanem w dniu 31 grudnia 2006 r. w ewidencji powiatowych urzędów pracy pozostawało **126.953 bezrobotnych poprzednio pracujących i 33.108 osób dotychczas niepracujących**, co stanowiło odpowiednio 79,3% i 20,7% ogółu bezrobotnych.

Bezrobotni, według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy, najczęściej pochodzili z sekcji **przetwórstwo przemysłowe – 32.757 osób bezrobotnych, co stanowiło 20,5% ogółu bezrobotnych** (w porównaniu z końcem '05 liczba bezrobotnych z tej sekcji zmniejszył się o 6.497 osób a ich udział zmalał o 0,4 punktu procentowego). Największą liczbę bezrobotnych

z tej sekcji zanotowano w powiecie *inowrocławskim* – 4.431 osób (24,1% bezrobotnych). Jednakże najwyższy udział bezrobotnych z sekcji przetwórstwo przemysłowe, zaobserwowano w powiatach: *toruńskim* – 26,5% (1.882 osoby zarejestrowane) oraz *tucholskim* – 24,8% (1.026 osób). Najniższy udział bezrobotnych z tej sekcji wystąpił w powiecie *radziejowskim* – 11,5% (466 osób zarejestrowanych).

Duża liczba bezrobotnych występuje również w sekcji **handel hurtowy i detaliczny, naprawy pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego – 25.109 osób, co stanowiło 15,7% bezrobotnych** (w porównaniu z końcem 2005 r. liczba tych bezrobotnych zmniejszyła się o 4.835 osób, a ich udział nieznacznie zmniejszył się o 0,2 punktu procentowego). Największą liczbę bezrobotnych z tej sekcji zanotowano w *Bydgoszczy*, gdzie na koniec grudnia 2006 r. w rejestrach pozostawało 2.598 takich bezrobotnych (18,9% bezrobotnych). Znaczącą liczbę bezrobotnych z tej sekcji zanotowano także w powiecie *inowrocławskim* (2.554 osoby i 13,9% bezrobotnych). Jednakże najwyższy udział tych bezrobotnych odnotowano w powiatach: *brodnickim* – 29,0% i 1.801 zarejestrowanych oraz *Toruniu* – 22,2% i 1.992 zarejestrowanych. Wśród bezrobotnych poprzednio pracujących przedstawiciele tej sekcji najmniejszy udział stanowili w powiecie *chełmińskim* – 8,6% (412 osób zarejestrowanych).

Analizując sytuację bezrobotnych według przynależności ostatniego miejsca pracy do sekcji PKD należy pamiętać, iż najczęściej reprezentowane przez bezrobotnych sekcje (*przetwórstwo przemysłowe i handel hurtowy i detaliczny naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego*) to jednocześnie gałęzie gospodarcze, w których na koniec grudnia 2006 r. pracowało najwięcej osób w województwie. W badanym okresie w przetwórstwie przemysłowym pracowały 128.234 osoby (57,6% ogółu pracujących) a w handlu hurtowym i detalicznym... – 37.205 osób (16,7% ogółu pracujących)⁴.

Pod względem znacznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych wyróżniają się także następujące sekcje PKD:

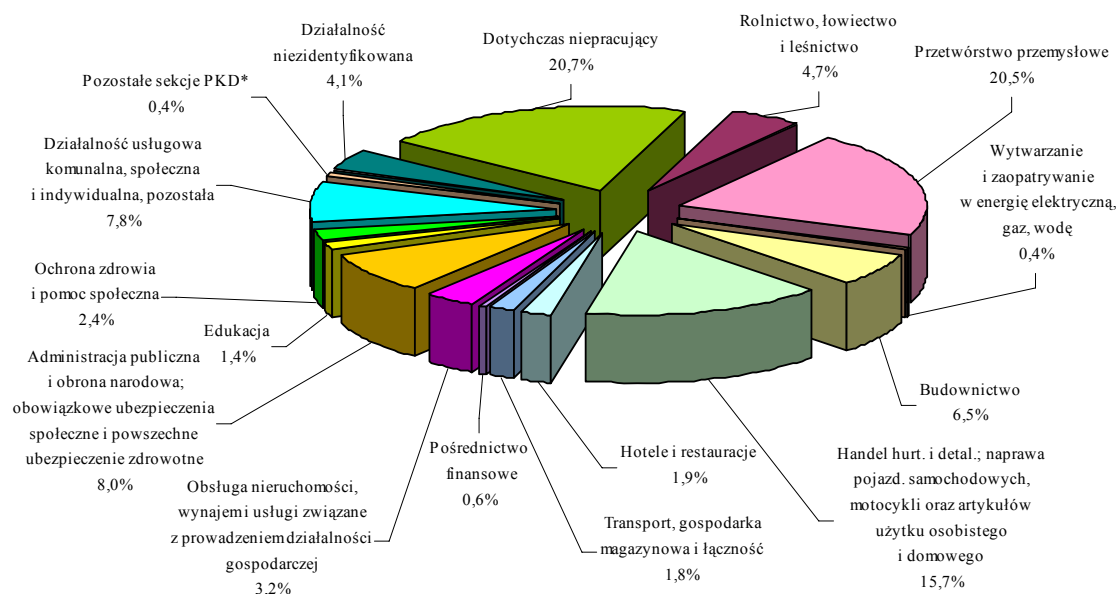
- administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne – 12.799 osób (8,0% bezrobotnych), przy czym największy udział tej grupy wystąpił w powiatach: *grudziądzkim* – 17,1% (738 osób), *chełmińskim* – 16,1% (775 osób) i *wąbrzeskim* – 15,6% (548 osób); najniższy udział tych bezrobotnych zaobserwowano w *Grudziądzu* – 2,4% (222 osoby) oraz powiecie *nakielskim* – 3,3% (267 osób);
- działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała – 12.461 osób (7,8% bezrobotnych), największy udział wystąpił w powiecie *chełmińskim* – 24,8% (1.191 osób) a najniższy w powiatach: *lipnowskim* i *sępoleńskim* odpowiednio 1,0% (73 osoby) i 1,4% (56 osób);
- budownictwo – 10.467 osób (6,5% bezrobotnych), największy udział tych bezrobotnych wystąpił we *Włocławku* – 10,0% (989 osób), natomiast najmniejszy udział wystąpił w powiatach: *wąbrzeskim* – 2,5% (86 osób) i *chełmińskim* – 2,8% (134 osoby).

Bezrobotni zarejestrowani w wymienionych powyżej pięciu sekcjach, na koniec grudnia 2006 r. stanowili 58,5% ogółu bezrobotnych oraz 73,7% bezrobotnych poprzednio pracujących. W tym samym okresie roku ubiegłego udziały te wynosiły 59,8% i 75,2%.

⁴ Biuletyn statystyczny województwa kujawsko – pomorskiego za IV kwartał 2006 r., tabela 4 – Pracujący w sektorze przedsiębiorstw według stanu w dniu 31.12.2006 r., Urząd Statystyczny w Bydgoszczy.

Strukturę bezrobotnych zgodnie z rodzajem działalności ostatniego miejsca pracy według sekcji PKD prezentuje poniższy wykres.

Wykres 2. Bezrobotni według przynależności ostatniego miejsca pracy do sekcji PKD

*Do pozostałych sekcji PKD należą: górnictwo, rybactwo, gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników oraz organizacje i zespoły eksterytorialne.

W większości powiatów wyszczególnione powyżej, najliczniej reprezentowane przez bezrobotnych sekcje, znajdują się na czołowych miejscach (pod względem największej liczby bezrobotnych poprzednio pracujących), jednakże w niektórych powiatach na najwyższych miejscach można odnaleźć sekcje:

- rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo (6 miejsce w rankingu wojewódzkim) – sytuacja ta powtarza się w 13 powiatach;
- działalność niezidentyfikowana (7 miejsce w rankingu wojewódzkim) – *Włocławek* oraz powiaty: *nakielski, radziejowski, świecki, wąbrzeski i włocławski*;
- obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej (8 miejsce w rankingu wojewódzkim) – *Bydgoszcz, Grudziądz, Toruń* oraz powiat *sępoleński*.

W okresie od stycznia do grudnia 2006 r. do powiatowych urzędów pracy zgłosiły się 138.603 osoby poprzednio pracujące oraz 46.579 osób dotychczas niepracujących, co stanowiło odpowiednio 74,8% i 25,2% ogółu nowozarejestrowanych bezrobotnych. Największy napływ bezrobotnych nastąpił w tych samych sekcjach, w których na koniec badanego okresu liczba zarejestrowanych bezrobotnych była największa. W wymienionych wcześniej pięciu sekcjach PKD (*przetwórstwo przemysłowe; handel hurtowy i detaliczny naprawy pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego; administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne; działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała oraz budownictwo*), łącznie odnotowano 103.202 rejestracje bezrobotnych, co stanowiło 74,5% napływu bezrobotnych uprzednio pracujących w 2006 r. W porównaniu z rokiem 2005 udział tych pięciu sekcji w łącznym napływie bezrobotnych poprzednio pracujących spadł o 1,6 punktu procentowego.

2.3. NAPŁYW I STRUKTURA BEZROBOTNYCH WEDŁUG ZAWODÓW

Dane o bezrobotnych według zawodów opracowane zostały na podstawie załącznika nr 3 do sprawozdania MPiPS – 01 o rynku pracy „Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności”.

Nazwy oraz symbole zawodów wykazane zostały zgodnie z Klasyfikacją Zawodów i Specjalności dla potrzeb Rynku Pracy. Struktura klasyfikacji jest wynikiem grupowania zawodów na podstawie podobieństwa klasyfikacji zawodowych wymaganych dla realizacji zadań danego zawodu (specjalności), z uwzględnieniem obydwu aspektów kwalifikacji, tj. ich poziomu i specjalizacji. Powyższe kryteria posłużyły grupowaniu poszczególnych zawodów i specjalności w grupy elementarne, a te z kolei w szersze grupy średnie, duże i wielkie.

Struktura klasyfikacji obejmuje 10 grup wielkich (1 – cyfrowy kod zawodów), 30 dużych (2 – cyfrowy kod zawodów), 116 średnich (3 – cyfrowy kod zawodów) oraz 392 grupy elementarne (4 – cyfrowy kod zawodów). Grupy elementarne zawierają 1.707 zawodów i specjalności (6 – cyfrowy kod zawodów). W niniejszym opracowaniu szczegółową analizą objęto grupy duże, grupy elementarne oraz konkretne zawody.

W statystyce rynku pracy bezrobotni poprzednio pracujący klasyfikowani są według zawodu wykonywanego w ostatnim miejscu pracy a osoby dotychczas nie pracujące zgodnie z zawodem wyuczonym (potwierdzonym świadectwem lub dyplomem kształcenia szkolnego bądź kursowego).

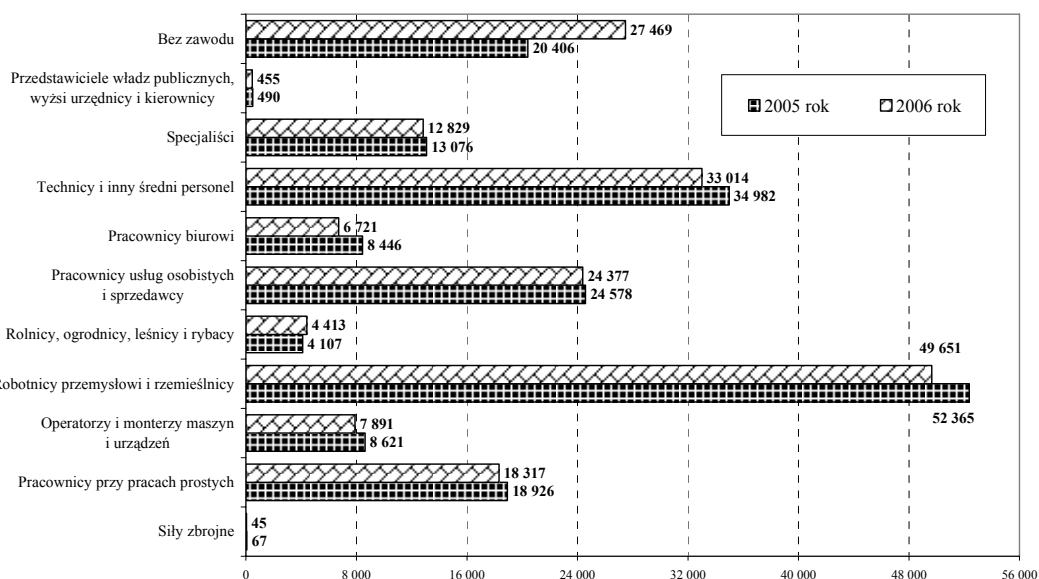
Oddzielną grupę stanowią osoby **bez zawodu**. Grupa ta obejmuje osoby niespełniające jednocześnie dwóch warunków: nie posiadają świadectwa (dyplomu) ukończenia kształcenia szkolnego lub kursowego i nieposiadające udokumentowanej ciągłości pracy w okresie minimum 1 roku w jednym zawodzie.

2.3.1. NOWE REJESTRACJE BEZROBOTNYCH W 2006 ROKU

W okresie styczeń – grudzień 2006 r. do powiatowych urzędów pracy w województwie kujawsko – pomorskim zgłosiło się 185.182 bezrobotnych. W porównaniu z 2005 r. było to o 882 osoby mniej (0,5%).

Strukturę napływu bezrobotnych według zawodów na poziomie grup wielkich prezentuje poniższy wykres.

Wykres 3. Nowe rejestracje bezrobotnych w wielkich grupach zawodowych w 2005 i 2006 roku

Z powyższego wykresu wynika, iż w 2006 r., w porównaniu do roku wcześniejszego, w większości wielkich grup zawodowych zaobserwowano spadek liczby noworejestrujących się. Nieznaczny wzrost nastąpił tylko w grupie rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy (o 306 osób tj. 7,5%). W ciągu roku widoczny wzrost nowych rejestracji zaobserwowano natomiast w kategorii osób bez zawodu (o 7.063 osoby – 34,6%). W 2006 r. do rejestrów bezrobotnych napłynęło 27.469 osób bez zawodu – 14,8% nowych rejestracji (na przestrzeni roku udział ten wzrósł o 3,8 punktu procentowego).

Pomimo wzrostu liczby bezrobotnych bez zawodu nadal zdecydowana większość osób rejestrujących się posiadała zawód. W okresie styczeń – grudzień 2006 r. do powiatowych urzędów pracy województwa kujawsko – pomorskiego zgłosiło się 157.713 osób posiadających zawód, stanowiło to 85,2% ogółu noworejestrujących się. Głównie byli to przedstawiciele następujących wielkich grup zawodowych: robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy, technicy i inny średni personel oraz pracownicy usług osobistych i sprzedawcy.

Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy to grupa obejmująca zawody wymagające wiedzy, umiejętności i doświadczenia niezbędnego przy uzyskiwaniu i obróbce surowców, wytwarzaniu i naprawie towarów oraz budowy, konserwacji i naprawy dróg, konstrukcji i maszyn. Przedstawiciele tej grupy w liczbie **49.651 osób stanowili 26,8% ogólnego napływu do bezrobocia** i 31,5% osób noworejestrujących się posiadających zawód (w 2005 r. było to odpowiednio 28,1% i 31,6%).

Duży napływ do bezrobocia odnotowano również w grupie wielkiej – **technicy i inny średni personel**. Jest to grupa obejmująca zawody wymagające wiedzy, umiejętności i doświadczenia niezbędnego do wykonywania głównie prac technicznych i podobnych, związanych z badaniem i stosowaniem naukowych oraz artystycznych metod działania. Technicy i inny średni personel w liczbie **33.014 bezrobotnych, stanowili 17,8% ogółu nowozarejestrowanych** i 20,9% osób bezrobotnych posiadających zawód (przed rokiem było to odpowiednio: 18,8% i 21,1%).

Wysoką liczbę nowych rejestracji zaobserwowano również w grupie wielkiej – **pracownicy usług osobistych i sprzedawcy**. Zgodnie z rozporządzeniem grupa ta obejmuje zawody wymagające wiedzy, umiejętności i doświadczenia niezbędnego do świadczenia usług ochrony, usług osobistych związanych m.in. z podróżowaniem, prowadzeniem gospodarstwa, dostarczaniem żywności, opieką osobistą oraz do sprzedawania i demonstrowania towarów w sklepach hurtowych czy detalicznych. Przedstawiciele tej grupy w liczbie **24.377 bezrobotnych, stanowili 13,2% ogółu napływu do rejestrów** i 15,5% osób bezrobotnych posiadających zawód (w roku 2005 udziały te wynosiły: 13,2% i 14,8%).

Badając strukturę zawodową noworejestrowanych bezrobotnych w 2006 r. na niższym poziomie agregacji (duże grupy zawodowe), można zauważyć, iż do urzędów pracy najczęściej zgłaszali się przedstawiciele następujących grup:

- robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń – 20.723 osoby i 13,1% napływu bezrobotnych posiadających zawód, były to głównie osoby z zawodami: *ślusarz i mechanik samochodów osobowych oraz tokarz, pozostali mechanicy pojazdów samochodowych, mechanik – operator pojazdów i maszyn rolniczych*;
- pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy – 15.448 osób i 9,8% napływu bezrobotnych posiadających zawód, były to głównie osoby z zawodami: *krawiec, piekarz, szwaczka, stolarz meblowy, stolarz i cukiernik*;
- modelki, sprzedawcy i demonstratorzy – 14.474 osoby i 9,2% napływu bezrobotnych posiadających zawód, przy czym głównie były to osoby z zawodem *sprzedawca*;
- pracownicy pozostałych specjalności – 13.243 osoby i 8,4% napływu bezrobotnych posiadających zawód, przy czym były to głównie osoby z zawodami: *asystent ekonomiczny oraz handlowiec*;

- średni personel techniczny – 12.850 osób i 8,1% napływu bezrobotnych posiadających zawód, były to głównie osoby z zawodami: *technik mechanik* oraz *technik informatyk* i *technik budownictwa*;
- górnicy i robotnicy budowlani – 12.489 osób i 7,9% napływu bezrobotnych posiadających zawód, były to głównie osoby z zawodami: *murarz* oraz *malarz budowlany* i *monter instalacji wodociagowych i kanalizacyjnych*;
- pracownicy usług osobistych i ochrony – 9.903 osoby i 6,3% napływu bezrobotnych posiadających zawód, przy czym były to głównie osoby z zawodami: *kucharz* oraz *fryzjer* i *kelner*;
- pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach – 9.121 osób i 5,8% napływu bezrobotnych posiadających zawód, przy czym były to głównie osoby z zawodami: *robotnik gospodarczy* oraz *sprzątaczką*;
- robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie – 8.904 osoby i 5,6% napływu bezrobotnych posiadających zawód, były to głównie osoby z zawodami: *robotnik budowlany* i *robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym*.

Nowe rejestracje bezrobotnych z wymienionych powyżej grup dużych stanowią 74,3% łącznego napływu bezrobotnych posiadających zawód. W 2005 r. udział tych grup był niższy o 0,4 punktu procentowego. Wskazuje to na niezmienną się strukturę zawodową rejestrujących się bezrobotnych.

Poza zawodami należącymi do wymienionych powyżej grup dużych znaczną liczbę nowych rejestracji (przekraczającą 1.000 osób) można zauważyć w zawodach: *pracownik biurowy*, *technik rolnik*, *technik żywienia i gospodarstwa domowego*, *kierowca samochodu ciężarowego*, *magazynier*, *kierowca samochodu osobowego*, *ekonomista* oraz *rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej*.

W województwie kujawsko – pomorskim w rankingu bezrobotnych pod względem największej liczby nowych rejestracji na pierwszym miejscu uplasowała się grupa osób bez zawodu. Cecha ta jest wspólna, dla 21 z 23 powiatów regionu. Na dalszych czterech miejscach – na poziomie grup elementarnych – znaleźli się:

2. sprzedawcy i demonstratorzy,
3. pracownicy do spraw finansowych i handlowych gdzie indziej niesklasyfikowani,
4. ślusarze i pokrewni,
5. mechanicy pojazdów samochodowych.

W większości powiatów powyższe grupy znajdują się w ścisłej czołówce, jednakże w niektórych powiatach na najwyższych miejscach znalazły się następujące grupy elementarne:

1. technicy mechanicy (6 miejsce w rankingu wojewódzkim) – *Włocławek* oraz powiaty *bydgoski*, *inowrocławski*, *lipnowski*, *radziejowski*, *toruński*, *żniński*;
2. pracownicy obsługi biurowej gdzie indziej nie sklasyfikowani (13 miejsce w rankingu wojewódzkim) – *Grudziądz* i *Toruń* oraz powiaty *brodnicki*, *chełmiński*, *rypiński*, *wąbrzeski*;
3. gospodarze budynków (10 miejsce w rankingu wojewódzkim) – *Toruń* oraz powiaty *grudziądzki*, *inowrocławski* i *świecki*.

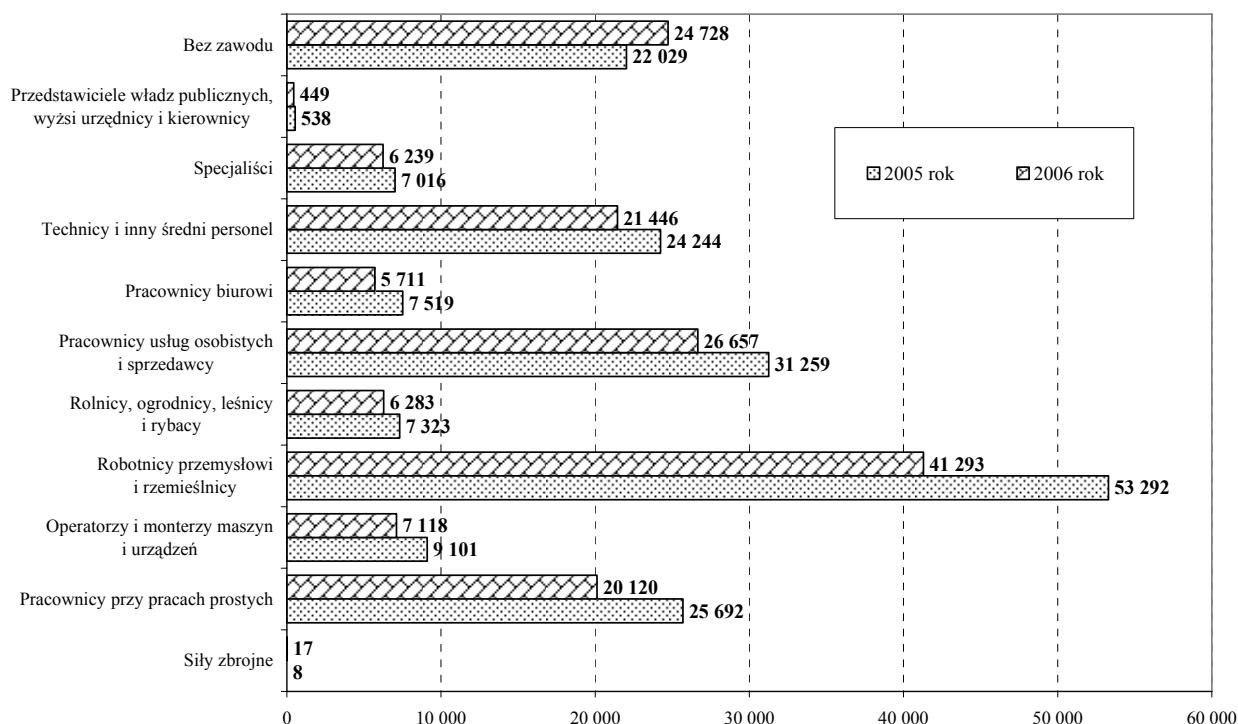
W rankingach powiatowych tylko w powiecie golubsko – dobrzyńskim w pierwszej 5. znaleźli się bezrobotni z zawodami należącymi do grupy elementarnej z dużo niższą pozycją w rankingu wojewódzkim. Sytuacja ta dotyczyła mechaników – monterów maszyn i urządzeń (20 miejsce w rankingu wojewódzkim i 5 w powiecie golubsko – dobrzyńskim).

2.3.2. STRUKTURA BEZROBOTNYCH WEDŁUG ZAWODÓW - STAN W KOŃCU GRUDNIA 2006 ROKU

W dniu 31 grudnia 2006 r. w rejestrach powiatowych urzędów pracy województwa kujawsko – pomorskiego pozostawało 160.061 osób bez pracy. W porównaniu z analogicznym okresem roku ubiegłego liczba bezrobotnych spadła o 14,9%. Na korzystne zmiany w poziomie bezrobocia w 2006 r. wpłynął większy odpływ z bezrobocia niż napływ do bezrobocia. W trakcie 2006 r. w powiatowych urzędach pracy województwa kujawsko – pomorskiego zarejestrowało się 185.182 bezrobotnych, natomiast z ewidencji wyłączono 213.142 osoby (z czego podjęcia pracy stanowiły 46,1% ogółu wyłączeń).

Strukturę bezrobotnych według wielkich grup zawodowych na koniec 2006 r. prezentuje poniższy wykres.

Wykres 4. Bezrobotni w wielkich grupach zawodowych w końcu 2005 i 2006 roku

W końcu 2006 r. w porównaniu do tego samego okresu roku wcześniejszego w zdecydowanej większości wielkich grup zawodowych zaobserwowano spadek liczby bezrobotnych. Nieznaczny wzrost nastąpił tylko wśród przedstawicieli sił zbrojnych (o 9 osób). Znacznie większy wzrost liczby bezrobotnych dotyczył osób bez zawodu. W badanym okresie w rejestrach bezrobotnych pozostawało **24.728 takich osób, co stanowiło 15,4% ogółu bezrobotnych** w województwie kujawsko – pomorskim (rok wcześniej było to 22.029 osób i 11,7%).

Tym samym, w końcu grudnia'06, w rejestrach bezrobotnych pozostawało **135.333 bezrobotnych posiadających zawód (84,6% ogółu bezrobotnych)**. Najczęściej były to osoby legitymujące się zawodami należącymi do następujących grup wielkich: robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy, pracownicy usług osobistych i sprzedawcy, technicy i inny średni personel oraz pracownicy przy pracach prostych.

Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy to grupa najliczniej reprezentowana przez bezrobotnych. Przedstawiciele tej grupy w liczbie **41.293 osób w końcu grudnia'06 stanowili 25,8% ogółu zarejestrowanych** i 30,5% osób bezrobotnych posiadających zawód (w końcu 2005 r. było to odpowiednio 28,3% i 32,1%). W grupie tej nastąpił największy bezwzględny

spadek bezrobocia. Na przestrzeni roku liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 11.999 osób, czyli 22,5%.

Wysoką liczbą bezrobotnych charakteryzuje się również grupa wielka – **pracownicy usług osobistych i sprzedawcy**. Bezrobotni z zawodami należącymi do tej grupy w liczbie **26.657 bezrobotnych, stanowili 16,7% ogółu zarejestrowanych** i 19,7% osób bezrobotnych posiadających zawód (w analogicznym okresie roku ubiegłego udziały te wynosiły: 16,6% i 18,8%). W ciągu roku liczba bezrobotnych w tej grupie zmniejszyła się o 4.602 osoby tj. 14,7%.

Duża liczba bezrobotnych została odnotowana także w grupie wielkiej – **technicy i inny średni personel**. Technicy i inny średni personel w liczbie **21.446 bezrobotnych to 13,4% ogółu zarejestrowanych** i 15,8% bezrobotnych posiadających zawód (w końcu ubiegłego roku było to odpowiednio 12,9% i 14,6%). Na przestrzeni roku liczebność tej grupy zmniejszyła się o 2.798 osób (11,5%).

Podobny poziom bezrobocia można zaobserwować również w grupie wielkiej – **pracownicy przy pracach prostych**. Jest to grupa skupiająca zawody wymagające niskich lub podstawowych umiejętności i niewielkiej wiedzy teoretycznej niezbędnej do wykonywania prostych i rutynowych prac. Na koniec 2006 r. bezrobotni z tej grupy – **20.120 osób, stanowili 12,6% ogółu zarejestrowanych** i 14,9% osób bezrobotnych posiadających zawód (w 2005 r. udziały te były wyższe odpowiednio o 1,1 i 0,6 punktu procentowego). W ciągu roku liczba bezrobotnych w tej grupie zmniejszyła się o 5.572 osoby (21,7%).

Na poziomie dużych grup zawodowych w końcu 2006 r. w województwie kujawsko – pomorskim największa liczba bezrobotnych występowała w grupach:

- modelki, sprzedawcy i demonstratorzy – 16.529 osób zarejestrowanych, co stanowiło 12,2% bezrobotnych posiadających zawód, głównie były to osoby z zawodem *sprzedawcy*;
- robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń – 15.094 osoby zarejestrowane (11,2% bezrobotnych posiadających zawód), najczęściej byli to przedstawiciele zawodów: *ślusarz* oraz *mechanik samochodów osobowych i tokarz*;
- pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy – 15.079 zarejestrowanych (11,1% ogółu bezrobotnych), głównie z zawodami: *krawiec, szwaczka, piekarz, cukiernik, stolarz meblowy*;
- pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach – 11.450 zarejestrowanych, co stanowiło 8,5% bezrobotnych posiadających zawód, były to przede wszystkim osoby z zawodami: *robotnik gospodarczy i sprzątaczką*;
- pracownicy usług osobistych i ochrony – 10.128 osób zarejestrowanych (7,5% ogółu bezrobotnych posiadających zawód) głównie z zawodami: *kucharz* oraz *fryzjer i kelner*;
- górnicy i robotnicy budowlani – 9.945 zarejestrowanych (7,3% ogółu bezrobotnych posiadających zawód) głównie z zawodami: *murarz* oraz *malarz budowlany*;
- pracownicy pozostałych specjalności – 9.137 zarejestrowanych (6,8% ogółu bezrobotnych posiadających zawód), najczęściej były to osoby z zawodami: *asystent ekonomiczny* oraz *handlowiec*;
- robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie – 8.343 zarejestrowanych, co stanowiło 6,2% ogółu bezrobotnych posiadających zawód, były to przede wszystkim osoby z zawodami: *robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym* i *robotnik budowlany*;
- średni personel techniczny – 7.258 zarejestrowanych (5,4% ogółu bezrobotnych posiadających zawód), najczęściej z zawodem: *technik mechanik*.

Poza zawodami należącymi do wyszczególnionych powyżej grup dużych znaczna liczba bezrobotnych (przekraczającą 1000 osób) w końcu grudnia'06 występowała także w zawodach: *pracownik biurowy, technik rolnik, pozostali rolnicy produkcji roślinnej i rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej*.

Ze struktury zawodowej bezrobotnych wynika, iż największa liczba zarejestrowanych w końcu roku 2006 występowała w dużej mierze w tych samych grupach, w których odnotowano największy napływ bezrobotnych. Porównując napływ bezrobotnych ze stanem bezrobotnych na koniec'06 na poziomie zawodów wynika, iż 11 zawodów zostało wymienionych jako te, w których nastąpił największy napływ bezrobotnych a nie zostało wyszczególnionych jako profesje o najwyższej liczbie bezrobotnych w końcu badanego okresu. Są to następujące zawody:

- *technik informatyk* (1.242 nowe rejestracje i 519 bezrobotnych w końcu 2006 r.);
- *stolarz* (1.702 nowe rejestracje i 995 bezrobotnych w końcu 2006 r.);
- *technik żywienia i gospodarstwa domowego* (1.545 nowych rejestracji i 922 bezrobotnych w końcu 2006 r.);
- *ekonomista* (1.107 nowych rejestracji i 635 bezrobotnych w końcu 2006 r.);
- *kierowca samochodu osobowego* (1.166 nowe rejestracje i 759 bezrobotnych w końcu 2006 r.);
- *pozostali mechanicy pojazdów samochodowych* (1.276 nowych rejestracji i 880 bezrobotnych w końcu 2006 r.);
- *technik budownictwa* (1.122 nowe rejestracje i 756 bezrobotnych w końcu 2006 r.);
- *kierowca samochodu ciężarowego* (1.204 nowe rejestracje i 840 bezrobotnych w końcu 2006 r.);
- *mechanik – operator pojazdów i maszyn rolniczych* (1.012 nowych rejestracji i 747 bezrobotnych w końcu 2006 r.);
- *monter instalacji wodociągowych i kanalizacyjnych* (1.002 nowe rejestracje i 776 bezrobotnych w końcu 2006 r.);
- *magazynier* (1.167 nowych rejestracji i 944 bezrobotnych w końcu 2006 r.).

Oznacza to, że osoby z tymi zawodami częściej od przedstawicieli innych profesji zostają wyłączeni z rejestrów bezrobotnych.

W województwie kujawsko – pomorskim w rankingu pod względem największej liczby bezrobotnych na pierwszym miejscu uplasowała się grupa osób bez zawodu. Cecha ta jest wspólna, aż dla 20 z 23 powiatów regionu. Na dalszych czterech miejscach – na poziomie grup elementarnych – znaleźli się:

2. sprzedawcy i demonstratorzy,
3. pracownicy do spraw finansowych i handlowych gdzie indziej niesklasyfikowani,
4. pomoce i sprzątaczk biurowe, hotelowe i podobne,
5. ślusarze i pokrewni.

W większości powiatów wyżej wymienione grupy zawodów znajdują się w ścisłej czołówce, jednakże w niektórych powiatach na najwyższych miejscach znaleźli się przedstawiciele następujących grup:

1. krawcy, kapelusznicy i pokrewni (7 miejsce w rankingu wojewódzkim) – powiaty *bydgoski, lipnowski, mogileński, nakielski, toruński, tucholski i włocławski*;
2. robotnicy przy pracach prostych w przemyśle (8 miejsce w rankingu wojewódzkim) – *Toruń i Włocławek* oraz powiaty *aleksandrowski, brodnicki, lipnowski, radziejowski, włocławski*;
3. kucharze (6 miejsce w rankingu wojewódzkim) – *Grudziądz* oraz powiaty *aleksandrowski, inowrocławski, świecki oraz toruński*;

4. gospodarze budynków (9 miejsce w rankingu wojewódzkim) – powiaty *golubsko – dobrzyński, grudziądzki, inowrocławski, sępoleński i świecki*.

W niektórych powiatach w czołówce znajdują się grupy zawodów z dużo niższą pozycją w rankingu wojewódzkim, można tu wymienić, np.:

1. rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej (25 miejsce w rankingu wojewódzkim) – powiat *golubsko – dobrzyński i żniński*;

2. zmiatacze i pokrewni (39 miejsce w rankingu wojewódzkim) – powiat *radziejowski*.

W porównaniu z końcem '05 ranking ten nie uległ istotnym zmianom co wskazuje na względnie stałą w czasie strukturę bezrobotnych zarejestrowanych na terenie województwa kujawsko – pomorskiego.

2.4. BEZROBOTNI WEDŁUG PŁCI I ZAWODÓW

Na koniec grudnia 2006 r. w powiatowych urzędach pracy województwa kujawsko – pomorskiego pozostawało **93.729 bezrobotnych kobiet** i **66.332 bezrobotnych mężczyzn**, co stanowiło odpowiednio 58,6% i 41,4% ogółu zarejestrowanych. W porównaniu z końcem roku wcześniejszego populacja kobiet pozostających bez pracy zmniejszyła się o 10.143 osoby (9,8%), jednak jej udział w ogóle bezrobotnych wzrósł o 3,4 punktu procentowego. Na poziomie powiatów udział kobiet w ogóle bezrobotnych w końcu '06 wahał się od 50,1% w powiecie *radziejowskim* (przed rokiem 47,7%) do 65,3% w powiecie *mogileńskim* (przed rokiem 57,7%). W tym samym czasie liczba bezrobotnych mężczyzn zmniejszyła się o 17.817 osób tj. 21,2%.

Szczegółową strukturę bezrobotnych w według płci w poszczególnych powiatach województwa prezentuje poniższa tabela.

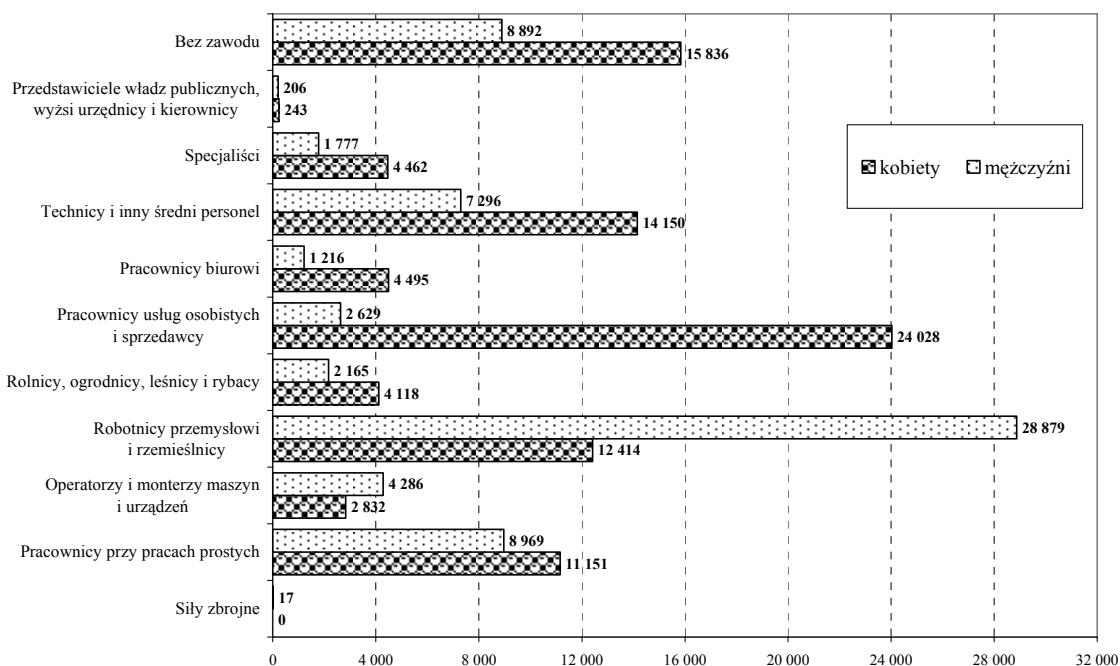
Tabela 1. Bezrobotni w województwie kujawsko – pomorskim w 2006 roku według płci

Wyszczególnienie - powiaty	Nowe rejestracje w 2006 r.		Udział kobiet (w %)	Zarejestrowani w końcu 2006 r.		Udział kobiet (w %)
	kobiety	mężczyźni		kobiety	mężczyźni	
Bezrobotni ogółem	86 812	98 370	46,9	93 729	66 332	58,6
Aleksandrów Kujawski	2 779	3 390	45,0	2 844	2 652	51,7
Brodnica	3 516	4 221	45,4	3 805	2 396	61,4
Bydgoszcz - powiat grodzki	9 827	9 768	50,2	7 902	5 815	57,6
Bydgoszcz - powiat ziemski	3 001	3 052	49,6	3 268	2 118	60,7
Chełmno	2 610	2 935	47,1	2 773	2 026	57,8
Golub - Dobrzyń	1 854	2 250	45,2	2 341	1 616	59,2
Grudziądz - powiat grodzki	6 118	7 118	46,2	5 436	3 798	58,9
Grudziądz - powiat ziemski	2 231	2 595	46,2	2 574	1 734	59,7
Inowrocław	6 990	7 430	48,5	10 603	7 779	57,7
Lipno	3 034	3 401	47,1	3 802	3 298	53,5
Mogilno	2 293	2 164	51,4	2 826	1 501	65,3
Nakło nad Notecią	4 305	5 048	46,0	4 934	3 039	61,9
Radziejów	1 719	2 331	42,4	2 022	2 015	50,1
Rypin	2 081	2 728	43,3	2 734	1 811	60,2
Sępólno Krajeńskie	2 133	2 831	43,0	2 447	1 483	62,3
Świecie	3 436	3 964	46,4	4 790	2 701	63,9
Toruń - powiat grodzki	7 070	7 643	48,1	5 331	3 638	59,4
Toruń - powiat ziemski	4 750	4 630	50,6	3 986	3 127	56,0
Tuchola	2 274	2 572	46,9	2 608	1 534	63,0
Wąbrzeźno	1 867	2 258	45,3	1 991	1 511	56,9
Włocławek - powiat grodzki	5 343	6 490	45,2	5 666	4 215	57,3
Włocławek - powiat ziemski	3 470	5 116	40,4	4 519	3 686	55,1
Żnin	4 111	4 435	48,1	4 527	2 839	61,5

Z zaprezentowanej tabeli wynika, iż kobiety chociaż rzadziej rejestrują się w powiatowych urzędach pracy (w 2006 r. stanowiły 46,9% napływu do bezrobocia) to jednak częściej pozostają w gronie osób bezrobotnych (w końcu grudnia'06 udział kobiet w ogóle bezrobotnych wynosił 58,6%).

Wśród zarejestrowanych bezrobotnych zdecydowana większość posiadała zawód (84,6%). Zawód wyuczony lub wykonywany ma 83,1% bezrobotnych kobiet i 86,6% bezrobotnych mężczyzn. Strukturę zawodową bezrobotnych, według płci, na poziomie wielkich grup zawodowych prezentuje poniższy wykres.

Wykres 5. Bezrobotni według płci w wielkich grupach zawodowych w końcu 2006 roku

Z zaprezentowanego wykresu wynika, iż kobiety to przede wszystkim (na poziomie wielkich grup zawodowych) pracownicy usług osobistych i ochrony oraz technicy i inny średni personel. Kobiety, to także częściej od mężczyzn osoby bez zawodu. Na niższym poziomie konkretnych zawodów kobiety pozostające w rejestrach bezrobotnych to najczęściej przedstawicielki następujących profesji:

- *sprzedawca* – 12.775 nowych rejestracji i 15.396 bezrobotnych kobiet w końcu grudnia'06;
- *asystent ekonomiczny* – 5.466 nowych rejestracji i 4.428 bezrobotnych kobiet w końcu grudnia'06;
- *krawiec* – 2.955 nowych rejestracji i 3.904 bezrobotnych kobiet w końcu grudnia'06;
- *kucharz* – 2.346 nowych rejestracji i 3.365 bezrobotnych kobiet w końcu grudnia'06;
- *sprzątaczką* – 1.862 nowe rejestracje i 2.985 bezrobotnych kobiet w końcu grudnia'06;
- *szwaczka* – 1.989 nowych rejestracji i 2.465 bezrobotnych kobiet w końcu grudnia'06;
- *pracownik biurowy* – 2.655 nowych rejestracji i 2.168 bezrobotnych kobiet w końcu grudnia'06;
- *robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym* – 1.514 nowych rejestracji i 2.010 bezrobotnych kobiet w końcu grudnia'06;
- *robotnik gospodarczy* – 1.338 nowych rejestracji i 1.800 bezrobotnych kobiet w końcu grudnia'06;
- *fryzjer* – 1.400 nowych rejestracji i 1.456 bezrobotnych kobiet w końcu grudnia'06;
- *technik rolnik* – 991 nowych rejestracji i 1.215 bezrobotnych kobiet w końcu grudnia;

- *kelner* – 964 nowe rejestracje i 1.114 bezrobotnych kobiet w końcu grudnia'2006;
- *rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej* – 671 nowych rejestracji i 1.053 bezrobotne kobiety w końcu grudnia'06.

Mężczyźni przeważają natomiast w grupie wielkiej robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy. W końcu grudnia 2006 r. były to głównie osoby z zawodami:

- *ślusarz* – 5.665 nowych rejestracji i 4.021 bezrobotnych mężczyzn w końcu 2006 r.;
- *murarz* – 3.823 nowe rejestracje i 3.008 bezrobotnych mężczyzn w końcu 2006 r.;
- *robotnik budowlany* – 2.993 nowe rejestracje i 2.513 bezrobotnych mężczyzn w końcu 2006 r.;
- *robotnik gospodarczy* – 2.481 nowych rejestracji i 2.036 bezrobotnych mężczyzn w końcu 2006 r.;
- *mechanik samochodów osobowych* – 3.344 nowe rejestracje i 1.973 bezrobotnych mężczyzn w końcu 2006 r.;
- *technik mechanik* – 4.035 nowych rejestracji i 1.842 bezrobotnych mężczyzn w końcu 2006 r.;
- *piekarz* – 1.985 nowych rejestracji i 1.193 bezrobotnych mężczyzn w końcu 2006 r.;
- *malarz budowlany* – 1.482 nowe rejestracje i 1.188 bezrobotnych mężczyzn w końcu 2006 r.;
- *stolarz meblowy* – 1.703 nowe rejestracje i 1.076 bezrobotnych w końcu 2006 r.;
- *tokarz* – 1.390 nowych rejestracji i 1.051 bezrobotnych w końcu 2006 r.;
- *sprzedawca* – 1.616 nowych rejestracji i 1.039 bezrobotnych w końcu 2006 r.⁵

Jak można zauważyć struktura zawodowa bezrobotnych zdecydowanie różni się w zależności od płci. Struktura zawodowa mężczyzn jest bardziej zróżnicowana, nie ma tu jednego dominującego zawodu jak w przypadku kobiet (co szósta zarejestrowana to sprzedawczyni). Ponadto mężczyźni to często osoby z zawodami technicznymi – związanymi z naprawą i obsługą maszyn oraz budownictwem.

W porównaniu z końcem 2005 r. – zarówno wśród bezrobotnych kobiet jak i mężczyzn – lista najsilniej reprezentowanych zawodów nie uległa zmianie. Na przestrzeni roku zmniejszyła się liczba bezrobotnych (zarówno wśród zawodów częściej wykonywanych przez mężczyzn jak i kobiet). Wskazuje to na względnie stałą strukturę zawodową osób pozostających bez pracy w zależności od płci.

W rejestrach powiatowych urzędów pracy dominują kobiety, które poprzednio pracowały w dwóch sekcjach PKD: *przetwórstwo przemysłowe* (19.689 zarejestrowanych) oraz *handel hurtowy i detaliczny, naprawy pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego* (17.846 kobiet). Łącznie w tych dwóch sekcjach na koniec grudnia 2006 r. pozostawało zarejestrowanych 52,5% poprzednio pracujących, bezrobotnych kobiet.

Bezrobotni mężczyźni to, w przeważającej części, osoby poprzednio pracujące w sekcjach PKD: *przetwórstwie przemysłowym* (13.068 bezrobotnych), *budownictwie* (9.063 bezrobotnych), *administracji publicznej i obronie narodowej; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne* (7.584 bezrobotnych) oraz *handel hurtowy i detaliczny, naprawy pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego* (7.263 bezrobotnych). Łącznie w tych czterech sekcjach na koniec grudnia 2006 r. pozostawało zarejestrowanych 66,7% poprzednio pracujących, bezrobotnych mężczyzn.

⁵ Najliczniejsza grupa zarejestrowanych – tak kobiet (15.836 osób) jak i mężczyzn (8.892 osoby) – należy do kategorii *bez zawodu* (są to osoby niespełniające jednocześnie dwóch warunków: nie posiadają świadectwa – dyplomu ukończenia kształcenia szkolnego lub kursowego w danym zawodzie oraz nieposiadają udokumentowanej ciągłości pracy w okresie minimum 1 roku w tym samym zawodzie).

2.5. BEZROBOTNE OSOBY W OKRESIE DO 12 MIESIĘCY OD DNIA ZAKOŃCZENIA NAUKI WEDŁUG ZAWODÓW

Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy nie zawiera pojęcia „bezrobotny absolwent”, co nie oznacza, że osoby, które ukończyły właśnie edukację nie rejestrują się w powiatowych urzędach pracy jako bezrobotni. Obowiązujące obecnie zasady sprawozdawczości o rynku pracy pozwalają zidentyfikować grupę bezrobotnych w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki, w skład której wchodzi osoby wcześniej nazywane „bezrobotnymi absolwentami”.

Na koniec grudnia 2006 r. w powiatowych urzędach pracy województwa kujawsko – pomorskiego zarejestrowanych pozostawało **6.345 osób będących w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki (4,0% ogółu bezrobotnych)**. Kobiety w liczbie 3.996 osób, stanowiły większość bezrobotnych w tej grupie (63,0%). W porównaniu z tym samym okresem roku 2005 populacja osób w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki zmalała o 1.922 osoby, czyli 23,2%. Natomiast udział tej kategorii w ogóle bezrobotnych zmniejszył się o 0,4 punktu procentowego.

W poszczególnych powiatach województwa najwyższy odsetek bezrobotnych do 12 miesięcy od dnia zakończenia nauki w ogóle bezrobotnych zauważyć można w powiatach: *brodnickim* – 5,9% (rok wcześniej 5,7%), *golubsko – dobrzyńskim* – 5,8% (przed rokiem 6,1%) oraz *Toruniu* – 5,7% (przed rokiem – 6,3%). Najniższy udział tej podgrupy wśród bezrobotnych, wystąpił w powiecie *żnińskim* – 2,9% (rok wcześniej – 3,2%).

Szczegółową strukturę bezrobotnych w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki w poszczególnych powiatach województwa prezentuje poniższa tabela.

Tabela 2. Bezrobotni w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki w województwie kujawsko – pomorskim w 2006 roku

Wyszczególnienie - powiaty	Nowe rejestracje bezrobotnych w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki w 2006 r.	Udział w ogóle bezrobotnych (w %)	Bezrobotni w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki zarejestrowani w końcu 2006 r.	Udział w ogóle bezrobotnych (w %)
Bezrobotni ogółem	27 667	14,9	6 345	4,0
Aleksandrów Kujawski	857	13,9	176	3,2
Brodnica	1 200	15,5	364	5,9
Bydgoszcz - powiat grodzki	3 021	15,4	525	3,8
Bydgoszcz - powiat ziemski	1 007	16,6	216	4,0
Chełmno	752	13,6	174	3,6
Golub - Dobrzyń	751	18,3	231	5,8
Grudziądz - powiat grodzki	1 531	11,6	328	3,6
Grudziądz - powiat ziemski	585	12,1	144	3,3
Inowrocław	2 216	15,4	685	3,7
Lipno	1 185	18,4	301	4,2
Mogilno	817	18,3	202	4,7
Nakło nad Notecią	1 258	13,5	257	3,2
Radziejów	665	16,4	167	4,1
Rypin	772	16,1	205	4,5
Sępólno Krajeńskie	705	14,2	196	5,0
Świecie	1 283	17,3	279	3,7
Toruń - powiat grodzki	2 248	15,3	512	5,7
Toruń - powiat ziemski	1 355	14,4	245	3,4
Tuchola	744	15,4	175	4,2
Wąbrzeźno	608	14,7	121	3,5
Włocławek - powiat grodzki	1 590	13,4	336	3,4
Włocławek - powiat ziemski	1 167	13,6	289	3,5
Żnin	1 350	15,8	217	2,9

Z zaprezentowanej tabeli wynika, iż bezrobotni w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki chociaż w 2006 r. stanowili 14,9% napływu do bezrobocia to jednak w końcu grudnia'06 ich udział w ogóle bezrobotnych wynosił 4,0%. Oznacza to, że bezrobotni w tej subpopulacji częściej są wyłączeni z rejestrów bezrobotnych niż bezrobotni w innych kategoriach.

Bezrobotni zarejestrowani w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki to w znacznej części osoby **bez zawodu** (1.896 bezrobotnych – 29,9% zarejestrowanych w tej kategorii). Poza tym (na poziomie dużych grup zawodowych) najwięcej było przedstawicieli:

- pracowników pozostałych specjalności – 3.308 nowych rejestracji i 783 osoby bezrobotne w końcu grudnia'06 w przeważającej części były to osoby z zawodami: *asystent ekonomiczny i handlowiec*;
- pozostałych specjalistów – 3.107 nowych rejestracji i 595 osób bezrobotnych w końcu grudnia'06, najczęściej były to osoby z zawodami: *pedagog* oraz *specjalista administracji publicznej i ekonomista*;
- modele, sprzedawców i demonstratorów – 1.313 nowych rejestracji i 515 osób bezrobotnych w końcu grudnia'06, wszystkie te osoby legitymowały się zawodem *sprzedawcy*;
- średniego personelu technicznego – 2.945 nowych rejestracji i 490 osób bezrobotnych w końcu grudnia'06, głównie były to osoby z zawodami: *technik mechanik* i *technik informatyk*;
- pracowników usług osobistych i ochrony – 1.364 nowe rejestracje i 423 osoby bezrobotne w końcu grudnia'06, najczęściej były to osoby z zawodami: *kucharz małej gastronomii, fryzjer* i *kucharz*;
- średniego personelu w zakresie nauk biologicznych i ochrony zdrowia – 1.858 nowych rejestracji i 413 bezrobotnych w końcu grudnia'06, przede wszystkim były to osoby z zawodami: *technik żywienia i gospodarstwa domowego* oraz *technik rolnik*;
- robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń – 1.144 nowe rejestracje i 272 osoby bezrobotne w końcu grudnia'06, głównie były to osoby z zawodami: *mechanik samochodów osobowych* i *ślusarz*.

W końcu grudnia'06, aż 78,5% bezrobotnych w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki posiadających zawód legitymowało się profesją należącą do jednej z wymienionych powyżej grup dużych. Na przestrzeni roku udział tych siedmiu grup w ogóle bezrobotnych w tej kategorii posiadających zawód wzrósł o 4,1 punktu procentowego.

Z zaprezentowanej powyżej struktury zawodowej bezrobotnych w okresie do 12 miesięcy od dnia zakończenia nauki wynika, iż osoby te często reprezentują zawody, w których na koniec badanego okresu zarejestrowano największą liczbę bezrobotnych. Na tej podstawie możemy wnioskować o niedopasowaniu, na terenie województwa, systemu szkolnictwa do potrzeb rynku pracy w regionie.

Podsumowując na poziomie województwa wśród pierwszych pięciu miejsc w rankingu pod względem największej liczby bezrobotnych w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki, grupa **bez zawodu** uplasowała się, podobnie jak w rankingu dla ogółu bezrobotnych, na pierwszym miejscu (sytuacja ta dotyczyła wszystkich powiatów poza powiatem chełmińskim, w którym na pierwszym miejscu uplasowała się grupa kucharzy). W rankingu wojewódzkim na pozostałych czterech miejscach na poziomie grup elementarnych znalazły się:

2. sprzedawcy i demonstratorzy,
3. pracownicy do spraw finansowych i handlowych gdzie indziej niesklasyfikowani,
4. kucharze,
5. agenci do spraw sprzedaży.

W większości powiatów wymienione wyżej zawody znajdują się w ścisłej czołówce, jednakże w niektórych powiatach na najwyższych miejscach można odnaleźć takie grupy zawodów jak:

1. dietetycy i żywieniowcy (8 miejsce w rankingu wojewódzkim) – *Grudziądz* oraz powiaty *brodnicki*, *tucholski* i *żniński*;
2. archeolodzy, socjolodzy i pokrewni (9 miejsce w rankingu wojewódzkim) – *Bydgoszcz* i *Włocławek* oraz powiat *żniński*.

W niektórych przypadkach w czołówce znajdują się zawody, które w rankingu wojewódzkim zajmują dużo niższą pozycję. Można tu wymienić następujące grupy:

1. pracownicy obsługi biurowej gdzie indziej niesklasyfikowani (22 miejsce w rankingu wojewódzkim) – powiaty *chełmiński* i *wąbrzeski*;
2. prawnicy gdzie indziej niesklasyfikowani (32 miejsce w rankingu wojewódzkim) – *Toruń*;
3. mechanicy – monterzy maszyn i urządzeń (31 miejsce w rankingu wojewódzkim) – powiat *sępoleński*;
4. krawcy, kapelusznicy i pokrewni – (28 miejsce w rankingu wojewódzkim) – powiat *golubsko – dobrzyński*.

2.6. OSOBY POPRZEDNIO PRACUJĄCE POZOSTAJĄCE BEZ PRACY POWYŻEJ 12 MIESIĘCY WEDŁUG ZAWODÓW

Załącznik nr 3 do Sprawozdania MPiPS – 01 o rynku pracy pozwala na identyfikację osób bezrobotnych, poprzednio pracujących, według czasu pozostawania bez pracy. Na koniec 2006 r. w rejestrach bezrobotnych pozostawały **61.982 osoby poprzednio pracujące pozostające bez pracy powyżej 12 miesięcy (nieprzerwanie od dnia ostatniej rejestracji), co stanowiło 38,7% ogółu bezrobotnych**. W porównaniu z końcem 2005 r. liczba bezrobotnych w tej subpopulacji zmniejszyła się o 13.916 osób, natomiast jej udział w ogóle bezrobotnych spadł o 1,7 punktu procentowego. W tej kategorii bezrobotnych, w końcu grudnia 2006 r., kobiety w liczbie 40.180 osób stanowiły 64,8% zarejestrowanych. Na przestrzeni roku liczba kobiet poprzednio pracujących pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy zmniejszyła się o 5.958 osób, ale ich udział wzrósł o 4,0 punktu procentowego.

Rozpatrując sytuację osób poprzednio pracujących pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy na poziomie powiatów województwa kujawsko – pomorskiego okazuje się, iż największy udział bezrobotnych należących do tej podgrupy w ogóle bezrobotnych odnotowano w powiecie *inowrocławskim* – 48,9% (rok wcześniej 47,0%). Natomiast najniższą wartość tego wskaźnika można obserwować w powiatach *włocławskim* – 32,6% (w końcu 2005 r. 38,5%), *lipnowskim* – 33,5% (w końcu grudnia'05 – 35,4%) oraz *nakielskim* – 33,8% (rok wcześniej 39,4%).

Szczegółową strukturę bezrobotnych poprzednio pracujących pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy w poszczególnych powiatach województwa prezentuje poniższa tabela.

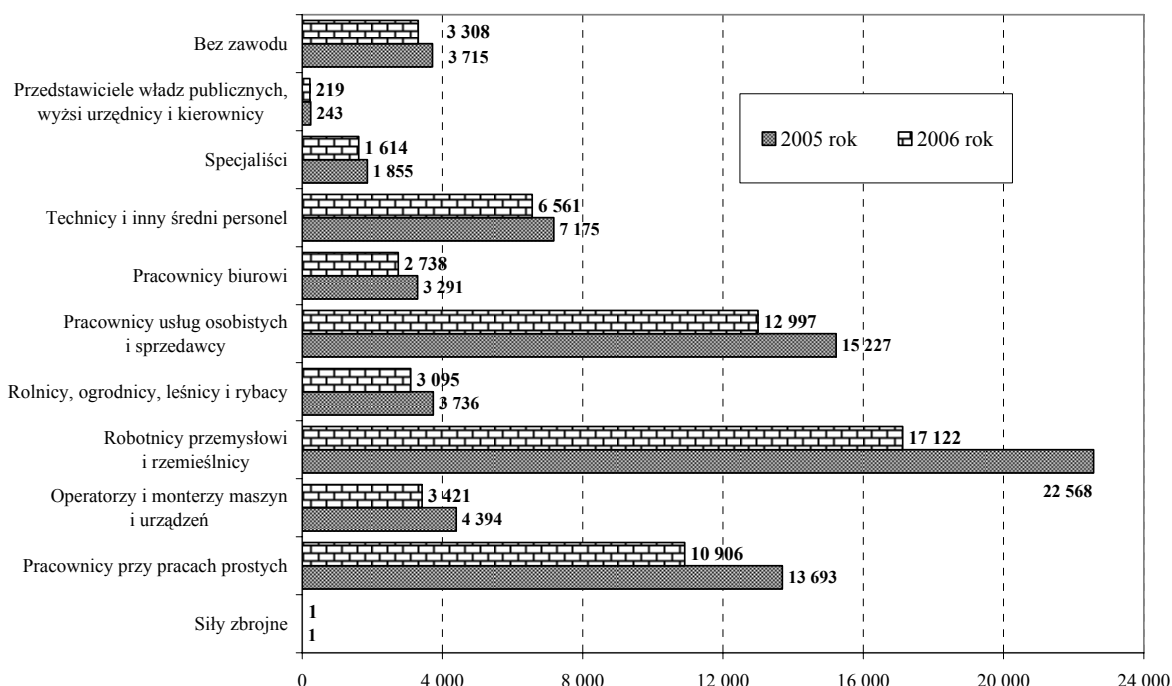
Tabela 3. Bezrobotni poprzednio pracujący pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy w województwie kujawsko – pomorskim w końcu 2006 roku

Wyszczególnienie - powiaty	Zarejestrowani w końcu 2006 r.		Udział w ogóle bezrobotnych (w %)
	ogółem	poprzednio pracujący pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy	
Bezrobotni ogółem	160 061	61 982	38,7
Aleksandrów Kujawski	5 496	2 075	37,8
Brodnica	6 201	2 354	38,0
Bydgoszcz - powiat grodzki	13 717	5 489	40,0
Bydgoszcz - powiat ziemski	5 386	2 254	41,8
Chełmno	4 799	1 692	35,3
Golub - Dobrzyń	3 957	1 434	36,2
Grudziądz - powiat grodzki	9 234	3 552	38,5
Grudziądz - powiat ziemski	4 308	1 661	38,6
Inowrocław	18 382	8 982	48,9
Lipno	7 100	2 378	33,5
Mogilno	4 327	1 633	37,7
Nakło nad Notecią	7 973	2 693	33,8
Radziejów	4 037	1 409	34,9
Rypin	4 545	1 647	36,2
Sępólno Krajeńskie	3 930	1 466	37,3
Świecie	7 491	3 161	42,2
Toruń - powiat grodzki	8 969	3 401	37,9
Toruń - powiat ziemski	7 113	2 517	35,4
Tuchola	4 142	1 565	37,8
Wąbrzeźno	3 502	1 349	38,5
Włocławek - powiat grodzki	9 881	3 957	40,0
Włocławek - powiat ziemski	8 205	2 672	32,6
Żnin	7 366	2 641	35,9

Należy tu jednak pamiętać, iż nie można utożsamiać osób poprzednio pracujących pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy z kategorią długotrwale bezrobotnych. Zgodnie z przepisami obowiązującymi od 1 listopada 2005 r. długotrwale bezrobotny to osoba pozostająca w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu pracy i przygotowania zawodowego w miejscu pracy.

Strukturę zawodową bezrobotnych poprzednio pracujących pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy według wielkich grup zawodowych prezentuje poniższy wykres.

Wykres 6. Bezrobotni poprzednio pracujący pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy w wielkich grupach zawodowych w końcu 2005 i 2006 roku

Z zaprezentowanego powyżej wykresu wynika, iż struktura zawodowa osób poprzednio pracujących pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy nie zmieniła się w porównaniu z 2005 r. Na przestrzeni roku spadek liczby takich bezrobotnych nastąpił we wszystkich grupach wielkich (wyłączając grupę – siły zbrojne, w której liczba zarejestrowanych w tej kategorii nie uległa zmianie). Największy względny spadek bezrobotnych nastąpił w grupie pracowników przemysłowych i rzemieślników (o 24,1%).

Dodatkowo można zauważyć, że na terenie województwa bezrobotni poprzednio pracujący pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy najczęściej są przedstawicielami grup zawodowych, w których występuje największe bezrobocie. I tak zarejestrowani w tej kategorii to w przeważającej części bezrobotni z zawodami należącymi do grupy wielkiej **robotników przemysłowych i rzemieślników** (17.122 osoby i 27,6% zarejestrowanych w tej kategorii). Drugą, co do wielkości, grupę stanowią przedstawiciele zawodów pochodzących z grupy wielkiej **pracowników usług osobistych i sprzedawców** (12.997 osób i 21,0% zarejestrowanych w tej kategorii). Na kolejnym miejscu uplasowała się grupa **pracowników przy pracach prostych** (10.906 osób i 17,6% zarejestrowanych). Na niższym poziomie agregacji są to głównie osoby z zawodami wymienionymi wcześniej (w podrozdziale: *Struktura bezrobotnych według zawodów – stan w końcu grudnia 2006 roku*) jako najbardziej liczne wśród bezrobotnych.

W analizowanej kategorii bezrobotnych grupa osób **bez zawodu**, w końcu grudnia'06, stanowiła 5,3% (3.308 osób) – dla ogółu bezrobotnych analogiczny udział wynosił 15,4%.

W przypadku bezrobotnych poprzednio pracujących pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy warto wyszczególnić grupy zawodów generujących długotrwale bezrobocie. Grupy

te można odnaleźć wykorzystując **wskaźnik długotrwałego bezrobocia**⁶. Na poziomie dużych grup zawodowych wskaźnik długotrwałego bezrobocia przekraczający 50% dotyczy:

- modelek, sprzedawców i demonstratorów – 8.486 bezrobotnych w tej kategorii, głównie byli to bezrobotni z zawodem *sprzedawca*;
- pracowników przy pracach prostych w handlu i usługach – 6.543 bezrobotnych w tej kategorii, najczęściej były to osoby z zawodami: *robotnik gospodarczy, sprzątaczką oraz robotnik placowy, pomoc kuchenna, salowa i dozorca*;
- robotników pomocniczych w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie – 4.231 bezrobotnych w tej kategorii, głównie osoby z zawodami *robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym oraz pakowacz*;
- rolników – 1.973 bezrobotnych w tej kategorii, najczęściej były to osoby z zawodem *pozostali rolnicy produkcji roślinnej*;
- operatorów i monterów maszyn – 1.391 bezrobotnych, przede wszystkim były to osoby z zawodami: *konfeksjoner wyrobów gumowych, operator urządzeń przetwórstwa owocowo – warzywnego, monter podzespołów i zespołów elektronicznych, monter rowerów i wózków*;
- operatorów maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych – 734 bezrobotnych, głównie osoby z zawodami: *pozostali operatorzy urządzeń i procesów chemicznych i produkcji chemikaliów, tłoczarz w metalu i palacz kotłów c.o. gazowych*;
- robotników zawodów precyzyjnych, ceramików, wytwórców wyrobów galanteryjnych, robotników poligraficznych i pokrewnych – 613 bezrobotnych, najczęściej osoby z zawodem *zdobnik szkła*;
- pracowników obrotu pieniężnego i obsługi klientów – 440 bezrobotnych, najczęściej osoby z zawodem *telefonistka*;
- leśników i rybaków – 275 osób, głównie z zawodami: *robotnik leśny oraz drwal*.

Pośród grup dużych charakteryzujących się wysokim wskaźnikiem długotrwałego bezrobocia znalazły się również grupy obejmujące: kierowników małych przedsiębiorstw (126 zarejestrowanych), nauczycieli praktycznej nauki zawodu i instruktorów (33 bezrobotnych) oraz przedstawicieli władz publicznych wyżsi urzędnicy, zawodowi działacze (2 zarejestrowanych).

Poza zawodami należącymi do wyszczególnionych powyżej grup dużych tak wysoki wskaźnik długotrwałego bezrobocia i jednocześnie znaczna liczba bezrobotnych poprzednio pracujących pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy (przekraczającą 300 osób) dotyczyła także zawodów:

- *szwaczka* (1.308 bezrobotnych w tej kategorii);
- *opiekunka domowa* (441 bezrobotnych w tej kategorii);
- *pozostali ogrodnicy producenci warzyw, kwiatów i pokrewni* (400 bezrobotnych w tej kategorii);
- *obuwnik przemysłowy* (349 bezrobotnych w tej kategorii).

Obserwując wskaźnik długotrwałego bezrobocia można zauważyć, iż najniższe wartości przejmują one dla grup dużych należących do grup wielkich **specjalistów** oraz **techników i innego średniego personelu**, czyli profesji wymagających najwyższych kwalifikacji zawodowych. Oznacza to, iż osoby z wyższymi kwalifikacjami zawodowymi generalnie krócej pozostają w rejestrach bezrobotnych.

⁶ Wskaźnik długotrwałego bezrobocia opisuje jaka część osób zarejestrowanych w badanym zawodzie staje się osobami pozostającymi bez pracy powyżej 12 miesięcy. Jest on wyrażany jako iloraz liczby zarejestrowanych bezrobotnych w badanym zawodzie, pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy do ogólnej liczby zarejestrowanych w tym zawodzie.

Podsumowując w województwie kujawsko – pomorskim wśród pierwszych pięciu miejsc w rankingu pod względem największej liczby bezrobotnych poprzednio pracujących pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy, na poziomie grup elementarnych, grupa **bez zawodu** uplasowała się na drugim miejscu. Na pozostałych miejscach w rankingu wojewódzkim znalazły się:

1. sprzedawcy i demonstratorzy,
2. bez zawodu,
3. pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i podobne,
4. robotnicy przy pracach prostych w przemyśle,
5. gospodarze budynków.

W większości powiatów powyższe zawody znajdują się w ścisłej czołówce, jednakże w niektórych powiatach na najwyższych miejscach można spotkać również następujące elementarne grupy zawodów:

1. krawcy kapelusznicy i pokrewni (7 miejsce w rankingu wojewódzkim) – powiaty *bydgoski, mogileński, nakielski, sępoleński, toruński, tucholski*;
2. rolnicy produkcji roślinnej (12 miejsce w rankingu wojewódzkim) – sytuacja ta powtarza się w powiatach: *bydgoskim, grudziądzkim, lipnowskim, radziejowskim, wąbrzeskim i włocławskim*;
3. kucharze (6 miejsce w rankingu wojewódzkim) – powiaty *chełmiński, inowrocławski, mogileński, świecki i żniński*;
4. pracownicy do spraw finansowych i handlowych gdzie indziej niesklasyfikowani (8 miejsce w rankingu wojewódzkim) – *Bydgoszcz* oraz powiaty *mogileński, nakielski, sępoleński i tucholski*;
5. ślusarze i pokrewni (9 miejsce w rankingu wojewódzkim) – *Bydgoszcz* oraz powiaty *chełmiński, nakielski, tucholski, żniński*;
6. robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym (14 miejsce w rankingu wojewódzkim) – *Włocławek* i powiaty *aleksandrowski, lipnowski, rypiński*.

W niektórych przypadkach na najwyższych miejscach można odnaleźć zawody z dużo niższą pozycją w rankingu wojewódzkim. Można tu wyróżnić pięć zawodów, które w rankingu wojewódzkim znalazły się poniżej 25 miejsca:

1. zmiatacze i pokrewni (30 miejsce w rankingu wojewódzkim) – powiaty *golubsko – dobrzyński i radziejowski*;
2. pracownicy domowej opieki osobistej (26 miejsce w rankingu wojewódzkim) – powiat *grudziądzki*;
3. rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej (27 miejsce w rankingu wojewódzkim) – powiaty *golubsko – dobrzyński i żniński*;
4. robotnicy pomocniczy w budownictwie drogowym, wodnym i pokrewni (32 miejsce w rankingu wojewódzkim) – powiat *radziejowski*;
5. monterzy wyrobów z metalu, gumy i tworzyw sztucznych (53 miejsce w rankingu wojewódzkim) – *Grudziądz*.

Można zwrócić uwagę na fakt, iż powyżej zostały wyszczególnione prawie te same zawody, w których w analogicznym rankingu dla ogółu bezrobotnych odnotowano największą liczbę zarejestrowanych. Dużym problemem bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy jest zagrożenie procesem marginalizacji i wykluczenia społecznego. Osoby długotrwale bezrobotne tracą umiejętności potrzebne na rynku pracy. Z czasem nie tylko nie potrafią zabiegać o pracę, ale równie często nie są w stanie jej utrzymać. Z drugiej strony także pracodawcy nie są zainteresowani pozyskiwaniem takich pracowników.

Pod względem przynależności ostatniego miejsca pracy do sekcji PKD bezrobotni poprzednio pracujący pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy najczęściej byli przedstawicielami dwóch sekcji, w których w końcu grudnia'06 odnotowano największe bezrobocie:

- przetwórstwo przemysłowe – 16.595 zarejestrowanych w tej kategorii, co stanowiło 26,8% bezrobotnych poprzednio pracujących pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy;
- handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego – 12.603 zarejestrowanych w tej kategorii, co stanowiło 20,3% bezrobotnych poprzednio pracujących pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy.

Jednakże najwyższy wskaźnik długotrwałego bezrobocia dotyczył trzech innych sekcji, tj:

- gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników – wskaźnik długotrwałego bezrobocia 74,7% i 334 bezrobotnych w tej kategorii;
- rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo – wskaźnik długotrwałego bezrobocia 56,7% i 4.240 bezrobotnych w tej kategorii;
- ochrona zdrowia i pomoc społeczna – wskaźnik długotrwałego bezrobocia 56,2% i 2.119 bezrobotnych w tej kategorii.

III. ANALIZA OFERT PRACY ZGŁOSZONYCH DO POWIATOWYCH URZĘDÓW PRACY W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO - POMORSKIM

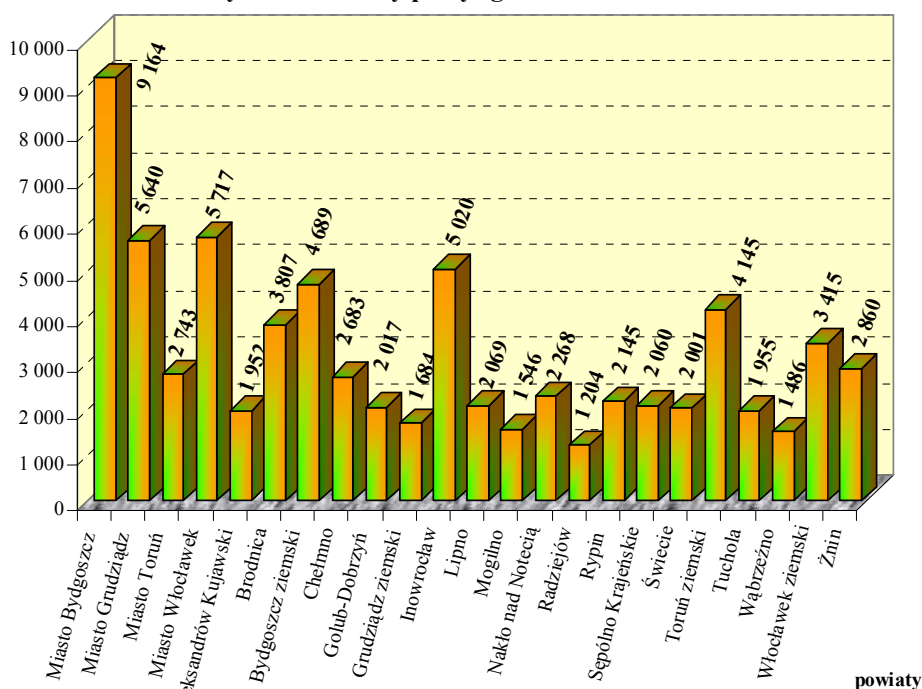
3.1. STRUKTURA ZGŁOSZONYCH OFERT PRACY WEDŁUG ZAWODÓW

Zgodnie ze sprawozdaniem MPiPS – 01 o rynku pracy w 2006 r. do powiatowych urzędów pracy województwa kujawsko – pomorskiego wpłynęło **72.270 ofert zatrudnienia**⁷ (w porównaniu z rokiem poprzednim było to 15.922 oferty – 28,3% więcej). Podobnie jak w latach wcześniejszych przeważająca część ofert pochodziła z zakładów usytuowanych w miastach (70,6%). Z sektora publicznego zgłoszono 25.073 oferty, co stanowiło 34,7% ogółu zgłaszanych ofert. Spośród zgłaszanych ofert – 1.879 przeznaczonych było dla osób niepełnosprawnych, kolejne 705 to oferty dla osób w okresie do 12 miesięcy od dnia zakończenia nauki.

⁷ Zgodnie z objaśnieniami do Sprawozdania MPiPS – 01 o rynku pracy ofertami pracy są zgłoszone przez pracodawców wolne miejsca zatrudnienia i miejsca przygotowania zawodowego na stanowisku pracy oraz przyjęte do realizacji miejsca pracy w ramach prac interwencyjnych, robót publicznych, prac społecznie użytecznych i stażu, a także w ramach umów zlecenia i umów o dzieło.

Rozkład liczby zgłoszonych ofert pracy w poszczególnych powiatach województwa w 2006 r. przedstawia poniższy wykres.

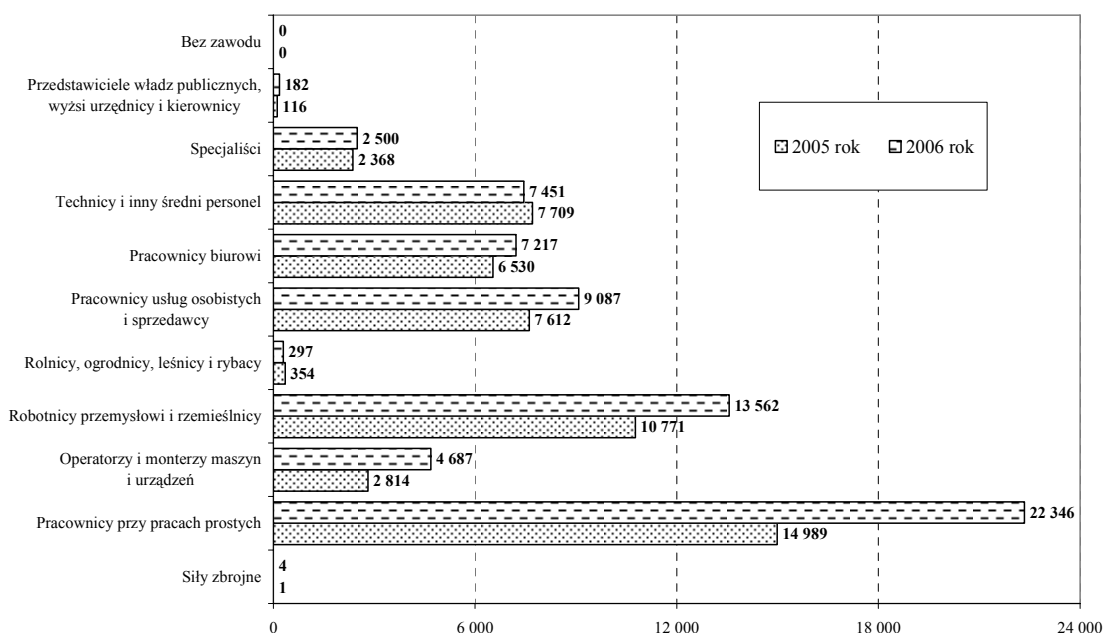
Wykres 7. Oferty pracy zgłoszone w 2006 roku

Jak wynika z powyższego wykresu największa liczba ofert pracy pochodziła z Bydgoszczy – 12,7% (rok wcześniej 10,9%), Włocławka – 7,9% (w 2005 r. 7,4%), Grudziądza – 7,8% (rok wcześniej 10,1%) oraz powiatu inowrocławskiego – 6,9% (rok wcześniej 8,0%) i bydgoskiego – 6,5% (w 2005 r. 4,4%). Natomiast najmniej ofert pracy zgłoszono w powiatach radziejowskim – 1,7% wszystkich ofert (przed rokiem 2,5%), mogileńskim i wąbrzeskim – 2,1% (w 2005 r. odpowiednio 2,7% i 2,3% wszystkich ofert).

Strukturę zgłoszonych ofert pracy według wielkich grup zawodowych przedstawia poniższy wykres.

Wykres 8. Zgłoszone oferty pracy w wielkich grupach zawodowych w 2006 roku

Z powyższego wykresu wynika, iż największy bezwzględny wzrost (o 7.357 ofert) zapotrzebowania na prace można zaobserwować w grupie – **pracownicy przy pracach prostych**. Natomiast największy względny wzrost nastąpił w grupie **operatorów i monterów maszyn i urządzeń** (o 66,6%). Nieznaczny spadek liczby zgłaszanych ofert nastąpił w dwóch sekcjach: **technicy i inny średni personel** (o 258 ofert) oraz **rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy** (o 57 ofert).

Na niższym poziomie agregacji (grupy duże i elementarne) największą liczbę ofert zgłoszono w grupach wyróżnionych w poniższej tabeli.

Tabela 4. Grupy duże i elementarne, w których (w 2006 r.) zgłoszono największą liczbę ofert pracy

Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodowej	Oferty zgłoszone w 2006 r.	Udział w ogóle zgłoszonych ofert	Liczba ofert aktualnych na koniec 2006 r.
91	PRACOWNICY PRZY PRACACH PROSTYCH W HANDLU I USŁUGACH	15 494	23,0	133
9141	Gospodarze budynków	12 160	18,1	61
9132	Pomoce i sprzątaczk biurowe, hotelowe i podobne	1 897	2,8	46
41	PRACOWNICY OBSŁUGI BIUROWEJ	6 334	9,4	133
4191	Pracownicy obsługi biurowej gdzie indziej niesklasyfikowani	4 442	6,6	89
4131	Magazynierzy i pokrewni	1 318	2,0	28
93	ROBOTNICZY POMOCNICZY W GÓRNICTWIE, PRZEMYSŁE, BUDOWNICTWIE I TRANSPORCIE	6 030	9,0	117
9321	Robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	3 291	4,9	42
9313	Robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym	1 535	2,3	57
9312	Robotnicy pomocniczy w budownictwie drogowym, wodnym i pokrewni	959	1,4	6
52	MODELKI, SPRZEDAWCY I DEMONSTRATORZY	5 848	8,7	105
5221	Sprzedawcy i demonstratorzy	5 848	8,7	105
34	PRACOWNICY POZOSTAŁYCH SPECJALNOŚCI	5 828	8,7	125
3431	Pracownicy administracyjni, sekretarze i pokrewni	2 998	4,5	38
3415	Agenci do spraw sprzedaży (handlowcy)	728	1,1	40
3461	Pracownicy pomocy społecznej i pracy socjalnej	695	1,0	8
3432	Księgowi	511	0,8	12
71	GÓRNICZY I ROBOTNICZY BUDOWLANI	4 543	6,7	110
7121	Murarze i pokrewni	1 468	2,2	34
7125	Robotnicy budownictwa wodnego i pokrewni	597	0,9	0
7136	Monterzy instalacji i urządzeń sanitarnych	405	0,6	18
7141	Malarze budowlani i pokrewni	389	0,6	9
7123	Cieśle, stolarze budowlani i pokrewni	279	0,4	12
7124	Robotnicy budowy dróg i pokrewni	269	0,4	3
7142	Lakiernicy* (zawód szkolny: Lakiernik - obejmuje grupę elementarną 7142)	251	0,4	6
74	POZOSTALI ROBOTNICZY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚNICY	4 511	6,7	188
7436	Szwaczki, hafciarki i pokrewni	1 670	2,5	101
7422	Stolarze i pokrewni	981	1,5	29
7412	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	619	0,9	20
7411	Masarze, robotnicy w przetwórstwie ryb i pokrewni	315	0,5	10
72	ROBOTNICZY OBRÓBK METALI I MECHANICY MASZYN I URZĄDZEŃ	4 266	6,3	142
7222	Ślusarze i pokrewni	1 286	1,9	16
7212	Spawacze i pokrewni	768	1,1	73
7231	Mechanicy pojazdów samochodowych	555	0,8	10
7223	Ustawiacze-operatorzy obrabiarek skrawających do metali	480	0,7	12

Na poziomie grup elementarnych powyżej 500 ofert zgłoszono także w grupach:

1. monterzy sprzętu elektronicznego – 974 oferty;
2. kierowcy samochodów ciężarowych – 861 ofert;
3. kucharze – 831 ofert;
4. robotnicy pomocniczy w rolnictwie i pokrewni – 821 ofert,

5. kelnerzy i pokrewni – 675 ofert,
6. portierzy, woźni i pokrewni – 545 ofert,
7. zamiatacze i pokrewni – 527 ofert,
8. fryzjerzy, kosmetyczki i pokrewni – 507 ofert.

Jak można zauważyć w przeważającej części największa liczba ofert pracy została zgłoszona w tych samych zawodach, w których w poprzedniej części opracowania (*Nowe rejestracje bezrobotnych w 2006 roku*) odnotowano największą liczbę bezrobotnych. Sytuacja taka może wskazywać, iż są to grupy zawodów charakteryzujących się dużą rotacją pracowników.

Analizując zgłoszone do powiatowych urzędów oferty pracy należy wziąć pod uwagę specyfikę tych ofert. Ponad połowa zgłoszonych ofert (56,6%) dotyczyła zatrudnienia subsydiowane (poprzez prace subsydiowanego określa się formy zatrudnienia za które w całości lub częściowo dokonywany jest pracodawcy zwrot kosztów zatrudnienia bezrobotnego). W 2006 r. zgłoszono 40.930 takich ofert, w porównaniu z rokiem wcześniejszym, liczba propozycji pracy subsydiowanej wzrosła o 8.232 oferty, a ich udział w ogóle zgłaszanych ofert zmniejszył się o 1,4 punktu procentowego. W poszczególnych powiatach województwa w 2006 r. najniższy udział ofert subsydiowanych wystąpił w powiecie *bydgoskim* (19,6%) a najwyższy w powiatach *żnińskim*, *radziejowskim* i *grudziądzkim* (odpowiednio 86,3%, 83,9% i 81,1%) Sprawia to, iż znaczna część rejestrowanego przez powiatowe urzędy popytu na pracę ma charakter tymczasowy i kształtowany jest przez aktywne programy rynku pracy mające na celu łagodzenie skutków bezrobocia.

W związku z powyższym w przeważającej części są to oferty związane z pracą fizyczną, przeznaczone dla osób z wykształceniem zawodowym lub niższym. Spośród wyszczególnionych w powyższej tabeli grup elementarnych, w których zgłoszono najwięcej ofert pracy, żadna nie należała do grupy wielkiej wymagającej najwyższych kwalifikacji – specjalistów, a tylko cztery (*pracownicy administracyjni sekretarze i pokrewni; agenci do spraw sprzedaży; pracownicy pomocy społecznej i pracy socjalnej oraz księgowi*) należały do grupy techników i innego średniego personelu.

W 2006 r. w powiatowych urzędach pracy województwa najmniejszą liczbę ofert pracy zgłoszono w następujących grupach dużych:

- przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy, zawodowi działacze (1 zgłoszona oferta),
- siły zbrojne (4 zgłoszone oferty),
- rolnicy (25 zgłoszonych ofert),
- kierownicy małych przedsiębiorstw (45 zgłoszonych ofert),
- nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy (88 zgłoszonych ofert).

Podsumowując w wojewódzkim rankingu pod względem liczby zgłoszonych ofert pracy na czołowych miejscach uplasowały się następujące grupy elementarne:

1. gospodarze budynków,
2. sprzedawcy i demonstratorzy,
3. pracownicy obsługi biurowej gdzie indziej niesklasyfikowani,
4. robotnicy przy pracach prostych w przemyśle,
5. pracownicy administracyjni, sekretarze i pokrewni.

W większości powiatów dominują oferty pracy z wymienionych powyżej grup zawodowych, jednakże w niektórych powiatach na najwyższych miejscach można znaleźć oferty pracy w następujących zawodach:

1. pomoce i sprzątaczk biurowe, hotelowe i podobne (6 miejsce w rankingu wojewódzkim) – *Toruń* oraz powiaty *golubsko – dobrzyński*, *lipnowski*, *toruński*, *żniński*;

2. szwaczki, hafciarki i pokrewni (7 miejsce w rankingu wojewódzkim) – *Grudziądz* oraz *powiaty brodnicki, nakielski i włocławski*,
3. stolarze i pokrewni (12 miejsce w rankingu wojewódzkim) – powiaty *brodnicki, sępoleński i tucholski*.

W niektórych przypadkach w czołówce znajdują się oferty pracy w zawodach o dużo niższej pozycji niż w rankingu wojewódzkim. Można tu uwzględnić następujące zawody:

1. pracownicy pomocy społecznej i pracy socjalnej (20 miejsce w rankingu wojewódzkim) – powiat *lipnowski*;
2. robotnicy budownictwa wodnego i pokrewni (23 miejsce w rankingu wojewódzkim) – powiat *sępoleński*;
3. portierzy, woźni i pokrewni (25 miejsce w rankingu wojewódzkim) – powiat *żniński*;
4. zamiatacze i pokrewni (26 miejsce w rankingu wojewódzkim) – powiaty *inowrocławski i radziejowski*;
5. masarze, robotnicy w przetwórstwie ryb i pokrewni (37 miejsce w rankingu wojewódzkim) – powiat *włocławski*;
6. robotnicy budowy dróg i pokrewni (42 miejsce w rankingu wojewódzkim) – powiat *wąbrzeski*.

Do powiatowych urzędów pracy wpływa tylko część ofert zatrudnienia pojawiających się na rynku pracy. W końcu grudnia 2006 r. w powiatowych urzędach pracy pozostawały 1.932 aktualne oferty, na jedną ofertę przypadało 83 bezrobotnych (w tym samym czasie roku 2005 na jedną ofertę przypadało 180 bezrobotnych).

3.2. OFERTY PRACY ZGŁOSZONE PRZEZ PRACODAWCÓW SKLASYFIKOWANYCH WEDŁUG PRZYNALEŻNOŚCI DO SEKCJI PKD

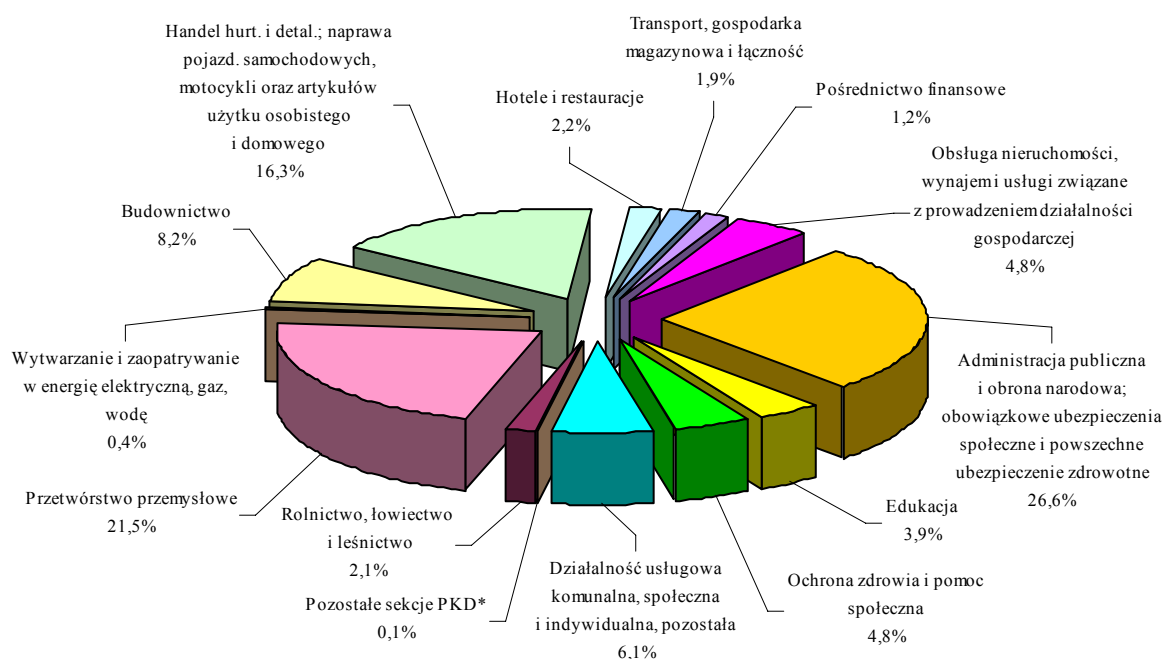
W 2006 r. najwięcej ofert pracy (wyluczając oferty anulowane przez pracodawców) zgłoszono w sekcji **administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne** – 17.898 ofert (26,6%). Na przestrzeni roku liczba takich ofert wzrosła o 42,4%. Największą liczbę ofert z tej sekcji zgłoszono w powiecie *włocławskim* 1.648 ofert (w 2005 r. 178 ofert). Jednak najwyższy udział ofert z tej sekcji zaobserwowano w powiecie *grudziąckim* – 64,4% (rok wcześniej 42,4%). Z sugestii powiatowych urzędów pracy wynika, iż przeważająca część ofert pochodzących z tej sekcji dotyczy ofert subsydiowanych (staży, przygotowanie zawodowe w miejscu pracy oraz prac interwencyjnych).

Duża liczba ofert pochodziła również z sekcji **przetwórstwo przemysłowe** – 14.474 propozycje zatrudnienia (21,5%). W porównaniu z 2005 r. liczba ofert z tej sekcji wzrosła o 36,4%. Zdecydowanie najwięcej ofert z tej sekcji wpłynęło do *Powiatowego Urzędu Pracy w Bydgoszczy* (2.452 oferty). Najwyższy udział tych ofert wystąpił w powiecie *tucholskim* – 36,4% (rok wcześniej 33,7%).

Znaczna liczba ofert pochodziła również z sekcji **handel hurtowy i detaliczny, naprawy pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego** – 10.945 ofert pracy (16,3%). W ciągu roku liczba zarejestrowanych w tej sekcji ofert wzrosła o 27,7%. Największą liczbę ofert z tej sekcji zarejestrowano w *Bydgoszczy* (1.764 oferty) i *Grudziądzu* (1.343 oferty), przy czym najwyższy udział ofert z tej sekcji wystąpił w *Grudziądzu* – 24,8% (w 2005 r. 17,4%) i *Toruniu* – 24,0% (rok wcześniej 24,9%).

Oferty pracy, które wpłynęły do powiatowych urzędów pracy w wymienionych powyżej sekcjach stanowiły łącznie 64,2% ogółu ofert pracy, jakie zostały zgłoszone w 2006 r. Na przestrzeni roku udział ten wzrósł o 4,8 punktu procentowego. Szczegółową strukturę ofert pracy zgodnie z rodzajem działalności pracodawcy według sekcji PKD prezentuje poniższy wykres.

Wykres 9. Oferty pracy według przynależności do sekcji PKD

*Do pozostałych sekcji PKD należą: górnictwo, rybactwo, gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników oraz organizacje i zespoły eksterytorialne.

W większości powiatów wymienione powyżej sekcje dominują pod względem liczby zgłoszonych ofert, jednakże w niektórych powiatach w czołówce można zauważyć takie sekcje jak, np:

- obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej (6 miejsce w rankingu wojewódzkim) – *Bydgoszcz* i *Włocławek* oraz powiaty *bydgoski*, *chełmiński*, *mogileński* i *żniński*;
- ochrona zdrowia i pomoc społeczna (7 miejsce w rankingu wojewódzkim) – powiaty *aleksandrowski*, *lipnowski*, *radziejowski*, *sępoleński*, *świecki* i *toruński*;
- edukacja (8 miejsce w rankingu wojewódzkim) – powiaty *golubsko – dobrzyński*, *grudziądzki*, *inowrocławski*, *radziejowski*, *wąbrzeski* i *żniński*;
- rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo (10 miejsce w rankingu wojewódzkim) – powiat *chełmiński*, *nakielski*, *sępoleński* i *włocławski*.

Ogólnie na poziomie województwa najmniejszą liczbę ofert zgłoszono w sekcjach:

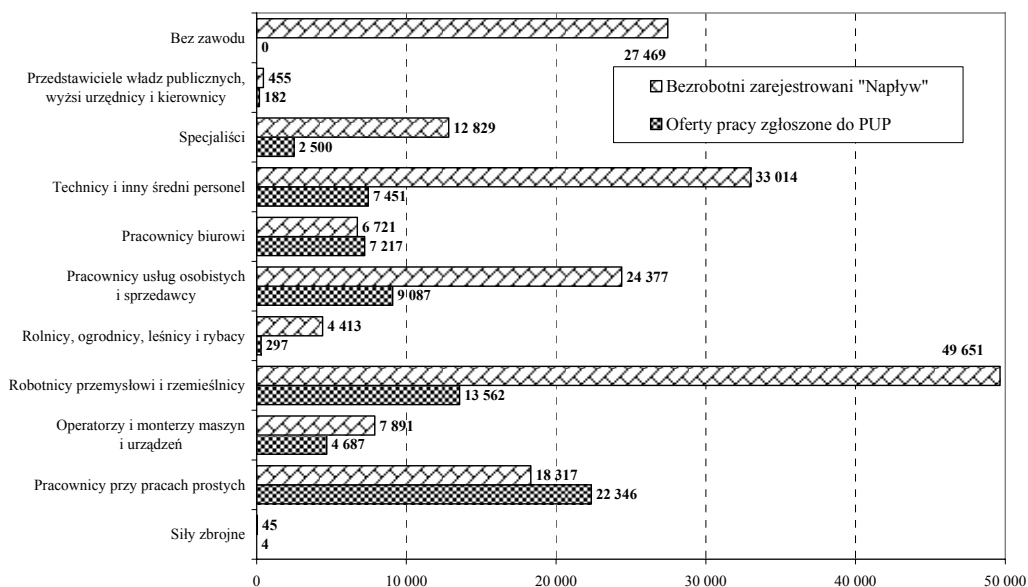
- organizacje i zespoły eksterytorialne – 3 zgłoszone oferty
- rybactwo – 6 zarejestrowanych ofert,
- gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników – 15 zarejestrowanych ofert,
- górnictwo – 45 zarejestrowanych ofert.

W porównaniu z 2005 r. nieznaczny spadek liczby zgłaszanych ofert zaobserwowano w dwóch sekcjach PKD: **pośrednictwo finansowe** – 802 zgłoszone oferty (o 17,4% mniej niż w roku wcześniejszym) oraz **wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę** – 292 zgłoszone oferty (30,1% mniej niż w 2005 r.).

IV. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO - POMORSKIM W 2006 ROKU

Dla lepszego zobrazowania sytuacji na lokalnym rynku pracy warto porównać nowe rejestracje bezrobotnych z napływem ofert pracy w 2006 r. Sytuację tą, na poziomie wielkich grup zawodowych, prezentuje poniższy wykres.

Wykres 10. "Napływ" bezrobotnych i ofert pracy 2006 roku

Jak wynika z zaprezentowanego powyżej zestawienia do powiatowych urzędów pracy napływa znacznie mniej ofert niż wymaga tego nienasycony rynek pracy. Najtrudniej prezentuje się sytuacja wśród **robotników przemysłowych i rzemieślników**, gdzie różnica pomiędzy napływem bezrobotnych a ofert wyniosła 36.089 osób. Duża różnica pomiędzy nowymi rejestracjami bezrobotnych a zgłoszonymi ofertami pracy dotyczyła grupy wielkiej **technicy i inny średni personel** (25.563 bezrobotnych więcej niż ofert). Najkorzystniej kształtowała się sytuacja **pracowników przy pracach prostych**, gdzie liczba ofert przekroczyła nowe rejestracje bezrobotnych (o 4.029 ofert). Nieznacznie więcej ofert niż bezrobotnych napłynęło również w grupie **pracownicy biurowi** (o 496 ofert).

Analizując zawody reprezentowane przez bezrobotnych w województwie kujawsko – pomorskim **pod względem wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów**⁸ okazuje się, iż z 30 wyróżnionych w klasyfikacji dużych grup zawodowych, 23 grupy to zawody nadwyżkowe (zgodnie z wytycznymi są to zawody, dla których wartość wskaźnika jest mniejsza od 0,9). Trzy grupy można uznać za zrównoważane (zgodnie z wytycznymi są to zawody, dla których wartość wskaźnika mieści się w przedziale 0,9 – 1,1) oraz 4 grupy za deficytowe (zgodnie z wytycznymi są to zawody, dla których wartość wskaźnika przekracza 1,1). Dodatkowo w jednej grupie deficytowej (przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy, zawodowi działacze) wskaźnik intensywności deficytu przyjął wartość maksymalną, co oznacza iż w grupie tej w badanym okresie nie zarejestrował się żaden bezrobotny a odnotowano oferty pracy (w tym przypadku była to 1 oferta).

Grupami dużymi charakteryzującymi się najwyższą wartością wskaźnika intensywności deficytu są:

⁸ Wyrażony jako stosunek liczby zgłoszonych ofert pracy, w badanym okresie, w danym zawodzie do liczby zarejestrowanych bezrobotnych, w badanym okresie, w danym zawodzie.

- robotnicy pomocniczy w rolnictwie, rybołóstwie i pokrewni – 822 oferty pracy i 292 nowozarejestrowanych (wskaźnik intensywności deficytu – 2,8);
- nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy – 88 ofert i 42 nowozarejestrowanych (wskaźnik intensywności deficytu – 2,1);
- pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach – 15.494 oferty zatrudnienia i 9.121 nowych bezrobotnych (wskaźnik intensywności deficytu – 1,7);
- pracownicy obsługi biurowej – 6.334 oferty pracy i 5.892 nowozarejestrowanych (wskaźnik intensywności deficytu – 1,1);
- pracownicy obrotu pieniężnego i obsługi klientów – 883 oferty pracy i 829 nowozarejestrowanych (wskaźnik intensywności deficytu – 1,1);
- operatorzy i monterzy maszyn – 2.482 oferty i 2.674 nowe rejestracje (wskaźnik intensywności deficytu – 0,9).

Trzy pierwsze wymienione powyżej grupy w porównywalnym okresie roku wcześniejszego również zostały zaliczone do grup zawodów deficytowych lub zrównoważonych. Ogólnie w 2005 r., pod względem wartości wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu), 27 grup zaliczono do grup zawodów nadwyżkowych, 1 grupę jako zawody zrównoważone i 2 grupy jako zawody deficytowe.

Na poziomie elementarnych grup zawodowych – 284 grupy to zawody nadwyżkowe. Przy czym dla 44 grup elementarnych wskaźnik intensywności nadwyżki przybrał wartość zerową, co oznacza, iż w grupach tych nie odnotowano żadnej oferty pracy.

Spośród grup elementarnych, dla których wartość wskaźnika intensywności nadwyżki wyniosła zero najwięcej należało do następujących grup dużych:

- operatorzy i monterzy maszyn (5 grup elementarnych o wartości wskaźnika 0),
- pracownicy pozostałych specjalności (5 grup elementarnych o wartości wskaźnika 0),
- średni personel techniczny (4 grupy elementarne o wartości wskaźnika 0),
- robotnicy zawodów precyzyjnych, ceramicy, wytwórcy wyrobów galanteryjnych, robotnicy poligraficzni i pokrewni (4 grupy elementarne o wartości wskaźnika 0),
- operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych (4 grupy elementarne o wartości wskaźnika 0).

Pod względem wskaźnika intensywności deficytu 62 grupy elementarne zostały sklasyfikowane jako zawody deficytowe (przy czym w 8 z tych grup wskaźnik intensywności deficytu osiągnął wartość maksymalną, co oznacza iż w danej grupie zawodowej w 2006 r. nie zarejestrowano żadnego bezrobotnego, a odnotowano oferty pracy). Wykaz tych elementarnych grup zawodowych zawierają poniższe tabele.

Tabela 5. Grupy elementarne o maksymalnej wartości wskaźnika intensywności deficytu

Kod grupy	Nazwa grupy	Zgłoszone oferty pracy	Nowe rejestracje bezrobotnych	Różnica	Wskaźnik intensywności deficytu	Stan bezrobotnych w końcu 2006 r.
		w 2006 r.				
1112	Wyżsi urzędnicy	1	0	1	max	3
2351	Specjaliści metod nauczania	10	0	10	max	4
2454	Choreografowie i tancerze baletowi	1	0	1	max	0
3477	Asystenci do spraw organizacji produkcji filmowej i telewizyjnej* (zawód szkolny: Technik organizacji produkcji filmowej i telewizyjnej - obejmuje grupę elementarną 3477)	11	0	11	max	0
8153	Operatorzy urządzeń filtrujących i oddzielających	3	0	3	max	0
8172	Operatorzy robotów i manipulatorów przemysłowych	2	0	2	max	1
8224	Operatorzy urządzeń do produkcji materiałów światłoczułych i obróbki filmów	1	0	1	max	1
8286	Monterzy wyrobów tekstylnych, z tektury i pokrewnych materiałów	3	0	3	max	0

**Tabela 6. Deficytowe grupy elementarne,
ze względu na wartość wskaźnika intensywności deficytu**

Kod grupy	Nazwa grupy	Zgłoszone oferty pracy	Nowe rejestracje bezrobotnych	Różnica	Wskaźnik intensywności deficytu	Stan bezrobotnych w końcu 2006 r.
		w 2006 r.				
1222	Kierownicy wewnętrznych jednostek organizacyjnych działalności podstawowej w przemyśle przetwórczym	8	5	3	1,60	2
1223	Kierownicy wewnętrznych jednostek organizacyjnych działalności podstawowej w budownictwie	22	9	13	2,44	8
1312	Kierownicy małych przedsiębiorstw w przemyśle przetwórczym	8	2	6	4,00	2
2122	Statystycy	9	5	4	1,80	10
2413	Specjaliści do spraw zarządzania zasobami ludzkimi	102	66	36	1,55	47
2431	Archiwiści i muzealnicy	107	43	64	2,49	16
3144	Kontrolerzy ruchu lotniczego i pokrewni	4	1	3	4,00	1
3311	Nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy	88	42	46	2,10	61
3411	Dealerzy i maklerzy aktywów finansowych i pokrewni	31	24	7	1,29	7
3423	Pracownicy do spraw zatrudnienia i pośrednictwa pracy	12	7	5	1,71	2
3431	Pracownicy administracyjni, sekretarze i pokrewni	2 998	970	2 028	3,09	646
3432	Księgowi	511	436	75	1,17	571
3442	Urzędnicy do spraw podatków	25	8	17	3,13	8
3443	Urzędnicy do spraw przyznawania zasiłków	11	3	8	3,67	5
3461	Pracownicy pomocy społecznej i pracy socjalnej	695	514	181	1,35	324
3475	Sportowcy zawodowi, trenerzy i pokrewni	29	21	8	1,38	16
3476	Animatorzy kultury	28	12	16	2,33	9
3482	Pracownicy bibliotek i informacji naukowej	198	62	136	3,19	38
4111	Sekretarki	351	247	104	1,42	188
4142	Kodowacze i korektorzy	16	9	7	1,78	3
4191	Pracownicy obsługi biurowej gdzie indziej niesklasyfikowani	4 442	3 516	926	1,26	2 645
4211	Kasjerzy i sprzedawcy biletów	404	354	50	1,14	315
4214	Inkasenci i poborcy	80	42	38	1,90	41
4222	Recepcjoniści i rejestratorzy	237	135	102	1,76	133
5112	Kierownicy pociągów, konduktorzy i rewizorzy	105	72	33	1,46	83
5121	Pracownicy usług domowych i pokrewni	55	48	7	1,15	66
5149	Pracownicy usług osobistych gdzie indziej niesklasyfikowani	71	4	67	17,75	3
5151	Strażacy	18	15	3	1,20	16
7125	Robotnicy budownictwa wodnego i pokrewni	597	279	318	2,14	269
7135	Szklarze i pokrewni	104	91	13	1,14	65
7212	Spawacze i pokrewni	768	672	96	1,14	504
7421	Robotnicy przygotowujący drewno i pokrewni	186	70	116	2,66	64
7423	Ustawiacze-operatorzy maszyn do obróbki drewna i pokrewni	99	80	19	1,24	107
8111	Operatorzy maszyn górniczych i pokrewni	160	57	103	2,81	36
8122	Operatorzy urządzeń odlewniczych, walcowniczych i pokrewni	147	22	125	6,68	31
8123	Operatorzy pieców i urządzeń do obróbki cieplnej metali	8	3	5	2,67	2
8131	Operatorzy urządzeń przemysłu szklarskiego* (zawód szkolny: Operator urządzeń przemysłu szklarskiego - obejmuje grupę elementarną 8131)	16	11	5	1,45	11
8151	Operatorzy urządzeń do rozdrabniania, mieszania i granulowania chemikaliów	11	5	6	2,20	7
8152	Operatorzy urządzeń do obróbki cieplnej chemikaliów i pokrewni	34	3	31	11,33	4
8159	Operatorzy urządzeń przetwórstwa chemicznego gdzie indziej niesklasyfikowani	12	10	2	1,20	14
8211	Operatorzy maszyn i urządzeń do obróbki metali	238	208	30	1,14	121
8223	Operatorzy urządzeń do nakładania powłok	43	11	32	3,91	11
8232	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych	208	172	36	1,21	127
8262	Operatorzy maszyn tkackich, dziewiarskich i pokrewni	7	4	3	1,75	6
8263	Operatorzy maszyn do szycia	22	2	20	11,00	4
8266	Operatorzy maszyn do produkcji obuwia	13	3	10	4,33	1
8283	Monterzy sprzętu elektronicznego	974	217	757	4,49	263
8287	Monterzy wyrobów złożonych	54	23	31	2,35	11
8291	Operatorzy maszyn gdzie indziej niesklasyfikowani	245	174	71	1,41	146
8311	Maszyniści kolejowi i metra	19	16	3	1,19	19
9141	Gospodarze budynków	12 160	3 846	8 314	3,16	3 872
9142	Myjący pojazdy i szyby	52	32	20	1,63	32
9161	Ładowacze nieczystości	37	16	21	2,31	21
9211	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie i pokrewni	821	289	532	2,84	321

W 2006 r. ze względu na wartość omawianego wskaźnika 19 grup elementarnych uznano za zawody zrównoważone. Grupy te zawiera poniższa tabela.

**Tabela 7. Zrównoważone grupy elementarne,
ze względu na wartość wskaźnika intensywności deficytu**

Kod grupy	Nazwa grupy	Zgłoszone oferty pracy	Nowe rejestracje bezrobotnych	Różnica	Wskaźnik intensywności deficytu	Stan bezrobotnych w końcu 2006 r.
		w 2006 r.				
1318	Kierownicy małych przedsiębiorstw usług osobistych, porządkowych i pokrewnych	1	1	0	1,00	1
2132	Programiści	29	31	-2	0,94	17
2234	Farmaceuci	11	11	0	1,00	4
2414	Specjaliści do spraw rynku nieruchomości	24	25	-1	0,96	23
2471	Kontrolerzy i inspektorzy administracji publicznej	5	5	0	1,00	6
3453	Funkcjonariusze Służby Więziennej	2	2	0	1,00	3
3472	Prezenterzy, inspicjenci i pokrewni	12	13	-1	0,92	5
4131	Magazynierzy i pokrewni	1 318	1 242	76	1,06	1 056
4212	Kasjerzy bankowi i pokrewni	47	49	-2	0,96	47
7129	Robotnicy budowlani robót stanu surowego i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	147	163	-16	0,90	147
7133	Tynkarze i pokrewni	59	54	5	1,09	55
7346	Drukarze sitodrukowi i pokrewni	28	31	-3	0,90	24
7414	Robotnicy przetwórstwa surowców roślinnych	95	99	-4	0,96	104
8121	Operatorzy maszyn i urządzeń metalurgicznych* (zawód szkolny: Operator maszyn i urządzeń metalurgicznych - obejmuje grupę elementarną 8121)	17	16	1	1,06	15
8229	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów chemicznych gdzie indziej niesklasyfikowani	9	10	-1	0,90	5
8231	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z gumy	69	72	-3	0,96	73
8253	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów papierniczych	87	87	0	1,00	107
8285	Monterzy wyrobów z drewna	67	61	6	1,10	41
8333	Maszyniści i operatorzy maszyn i urządzeń dźwigowo-transportowych i pokrewni	62	69	-7	0,90	68

Z przedstawionych powyżej tabel wynika, iż spośród grup elementarnych o najwyższym wskaźniku intensywności deficytu najczęściej należało do grupy wielkiej **operatorów i monterów maszyn i urządzeń** (27 grup) oraz **techników i innego średniego personelu** (15 grup). W 2005 r. najczęściej grup deficytowych i równoważonych występowało w tych samych grupach wielkich. Na przestrzeni roku w grupie techników i innego średniego personelu liczba grup elementarnych o najwyższej wartości wskaźnika intensywności deficytu zmniejszyła się o 3 grupy. Natomiast wśród operatorów i monterów maszyn i urządzeń liczba takich grup wzrosła o 12.

Należy pamiętać, iż wyszczególnione wcześniej zawody charakteryzują się najwyższą wartością wskaźnika intensywności deficytu a nie największą liczbą zgłoszonych ofert pracy. Zawody, w których zgłoszono najwięcej propozycji zatrudnienia zostały odnotowane w części dotyczącej analizy ofert pracy (*Struktura zgłoszonych ofert pracy według zawodów*).

W końcu 2005 r. 40 grup należało do zawodów deficytowych, kolejnych 14 uznano za zawody zrównoważone, a 317 za zawody nadwyżkowe. Tak więc w roku 2006 w porównaniu z rokiem wcześniejszym liczba grup zawodów deficytowych wzrosła o 22, zrównoważonych o 5 grup, natomiast liczba grup zawodów nadwyżkowych zmalała, aż o 33 grupy.

Ze względu na fakt, iż wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) bada tylko stosunek średniego napływu ofert do średniego napływu bezrobotnych w okresie, nie uwzględniając liczby bezrobotnych pozostających w rejestrach na początku okresu, przy wyborze zawodów nadwyżkowych i deficytowych dodatkowo wykorzystuje się **wskaźnik szansy uzyskania oferty w zawodzie**⁹. Generalnie wartość tego wskaźnika, dla większości grup zawodowych, jest bardzo niska. Dzieje się tak za sprawą wysokiego odsetka osób poprzednio pracujących pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy (38,7% ogółu bezrobotnych). Na poziomie dużych grup

⁹ Wyrażony jako stosunek średniej miesięcznej liczby ofert pracy w danym zawodzie w badanym okresie, będąca w dyspozycji powiatowego urzędu pracy do średniego miesięcznego poziomu rejestrowanego bezrobocia w danym zawodzie, w badanym okresie.

zawodowych tylko w trzech grupach wskaźnik szansy uzyskania oferty przekroczył poziom 0,1 były to następujące grupy:

- robotnicy pomocniczy w rolnictwie, rybołówstwie i pokrewni (wskaźnik szansy uzyskania oferty w zawodzie 0,2),
- nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy (wskaźnik szansy uzyskania oferty w zawodzie 0,1),
- pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach (wskaźnik szansy uzyskania oferty w zawodzie 0,1).

Tak niskie wartości wskaźnika szansy uzyskania oferty w zawodzie oznaczają, iż potencjalna osoba bezrobotna zarejestrowana w danym zawodzie ma szanse na uzyskanie propozycji zatrudnienia w tymże zawodzie poniżej 10,0%.

W 2006 r. na terenie województwa kujawsko – pomorskiego pośród 81 elementarnych grup zawodowych zaliczanych **do zawodów deficytowych lub zrównoważonych** najwyższym wskaźnikiem szansy uzyskania oferty w zawodzie charakteryzowały się grupy zawodowe zawarte w poniższej tabeli.

**Tabela 8. Grupy elementarne o najwyższych wartościach wskaźników intensywności deficytu i szansy uzyskania oferty w zawodzie
(uszeregowane według liczby zgłaszanych ofert pracy)**

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Nowe rejestracje bezrobotnych w okresie	Oferty zgłoszone w okresie	Liczba bezrobotnych w końcu okresu	Wskaźnik intensywności deficytu	Wskaźnik szansy uzyskania oferty
3431	Pracownicy administracyjni, sekretarze i pokrewni	970	2 998	646	3,09	0,36
3482	Pracownicy bibliotek i informacji naukowej	62	198	38	3,19	0,42
8111	Operatorzy maszyn górniczych i pokrewni	57	160	36	2,81	0,41
8122	Operatorzy urządzeń odlewniczych, walcowniczych i pokrewni	22	147	31	6,68	0,36
2431	Archiwiści i muzealnicy	43	107	16	2,49	0,41
5149	Pracownicy usług osobistych gdzie indziej niesklasyfikowani	4	71	3	17,75	1,71
8287	Monterzy wyrobów złożonych	23	54	11	2,35	0,51
8223	Operatorzy urządzeń do nakładania powłok	11	43	11	3,91	0,38
8152	Operatorzy urządzeń do obróbki cieplnej chemikaliów i pokrewni	3	34	4	11,33	0,47
3442	Urzędnicy do spraw podatków	8	25	8	3,13	0,41
8263	Operatorzy maszyn do szycia	2	22	4	11,00	0,56
8266	Operatorzy maszyn do produkcji obuwia	3	13	1	4,33	0,87
3423	Pracownicy do spraw zatrudnienia i pośrednictwa pracy	7	12	2	1,71	0,39
1312	Kierownicy małych przedsiębiorstw w przemyśle przetwórczym	2	8	2	4,00	1,00
1222	Kierownicy wewnętrznych jednostek organizacyjnych działalności podstawowej w przemyśle przetwórczym	5	8	2	1,60	0,38

Ujęte powyżej zawody nie należą do zawodów, w których zgłoszono największą liczbę ofert, ani do zawodów o najmniejszej liczbie bezrobotnych. Zawody te cechuje przewaga napływu ofert nad nowymi rejestracjami bezrobotnych oraz wysoki, na tle innych grup zawodowych, wskaźnik szansy uzyskania oferty pracy w danym zawodzie.

Na terenie województwa spośród 284 elementarnych grup zawodowych zaliczanych do zawodów nadwyżkowych w 2006 r. do rejestrów bezrobotnych najwięcej osób zgłosiło się w zawodach zaprezentowanych w poniższej tabeli.

Tabela 9. Grupy elementarne o najniższym wskaźniku intensywności nadwyżki i największej liczbie bezrobotnych (uszeregowane według liczby bezrobotnych w końcu okresu)

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Nowe rejestracje bezrobotnych w okresie	Oferty zgłoszone w okresie	Liczba bezrobotnych w końcu okresu	Wskaźnik intensywności nadwyżki	Wskaźnik szansy uzyskania oferty
5221	Sprzedawcy i demonstratorzy	14 474	5 848	16 529	0,40	0,03
3419	Pracownicy do spraw finansowych i handlowych gdzie indziej niesklasyfikowani	7 454	255	5 341	0,03	0,00
9132	Pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i podobne	3 188	1 897	4 877	0,60	0,03
7222	Ślusarze i pokrewni	6 126	1 286	4 607	0,21	0,02
5122	Kucharze	4 352	831	4 470	0,19	0,02
7433	Krawcy, kapelusznicy i pokrewni	3 094	155	4 081	0,05	0,00
9321	Robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	3 985	3 291	4 068	0,83	0,06
7231	Mechanicy pojazdów samochodowych* (zawód szkolny: Mechanik pojazdów samochodowych - obejmuje grupę elementarną 7231)	5 041	555	3 195	0,11	0,01
7121	Murarze i pokrewni	3 891	1 468	3 082	0,38	0,04
7412	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	3 769	619	2 947	0,16	0,02
9313	Robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym	3 042	1 535	2 581	0,50	0,04
7436	Szwaczki, hafciarki i pokrewni	2 050	1 670	2 529	0,81	0,05
7422	Stolarze i pokrewni	3 653	981	2 400	0,27	0,03
3212	Technicy rolnicy, leśnicy i pokrewni	2 581	37	2 365	0,01	0,00
3115	Technicy mechanicy	4 561	230	2 235	0,05	0,01
7141	Malarze budowlani i pokrewni	2 524	389	2 078	0,15	0,01
7233	Mechanicy-monterzy maszyn i urządzeń* (zawód szkolny: Mechanik-monter maszyn i urządzeń - obejmuje grupę elementarną 7233)	2 155	310	1 622	0,14	0,01
3415	Agenci do spraw sprzedaży (handlowcy)	2 476	728	1 370	0,29	0,04

Jak można zauważyć, są to grupy zawodowe zrzeszające profesje, które w części dotyczącej struktury zawodowej bezrobotnych zostały wymienione jako najczęściej reprezentowane przez bezrobotnych (według stanu z dnia 31.12.2006 r.). W porównaniu z końcem 2005 r. lista wyszczególnionych zawodów praktycznie nie uległa zmianie.

Wybór zawodów deficytowych i nadwyżkowych został dokonany na podstawie danych zgromadzonych przez powiatowe urzędy pracy. Zgodnie z uwagami zgłaszanymi przez niektóre z nich baza danych wykorzystywana do zestawień statystycznych nie do końca odzwierciedla mobilność osób bezrobotnych, gdyż bezrobotni są klasyfikowani zgodnie z zawodem

wyuczonym lub ostatnio wykonywanym. W rzeczywistości mamy do czynienia ze zjawiskami bardziej dynamicznymi. Kształcenie ustawiczne coraz powszechniej prowadzi do sytuacji, w której dodatkowo uzyskiwane kwalifikacje, uprawnienia, doświadczenie zawodowe, stają się podstawowym elementem w poszukiwaniu pracy oraz procesie kojarzenia ofert.

Zniekształcenie rzeczywistej sytuacji na lokalnym rynku pracy powoduje również aktywna polityka państwa w zakresie przeciwdziałania bezrobociu. Powstają liczne miejsca pracy subsydiowanej, których istnienie i sposób realizacji kształtują procedury administracyjne, a nie rynek.

W związku z powyższym, aby prowadzić wiarygodny monitoring zawodów nadwyżkowych i deficytowych, zbierane dane statystyczne powinny zawierać informacje o bezrobotnych podejmujących pracę, z uwzględnieniem zawodu w jakim podejmują pracę. Obecna sprawozdawczość statystyczna nie zawiera bowiem informacji na temat zawodów w jakim bezrobotni podejmują pracę zarówno niesubsydiowaną jak i subsydiowaną. Wymagałoby to zmodyfikowania procesu zbierania danych przez urzędy pracy.

V. WYNIKI BADANIA SONDAŻOWEGO W SZKOŁACH PONADGIMNAZJALNYCH ¹⁰

Celem badania jest uzyskanie informacji o liczbie absolwentów według zawodów, którzy ukończyli szkołę w roku bieżącym tj. 2006 oraz o przewidywanej liczbie absolwentów według zawodów w roku następnym (2007).

Badaniem objęto szkoły ponadgimnazjalne województwa kujawsko – pomorskiego i absolwentów, którzy ukończyli szkołę w 2006 r. oraz tych, którzy ukończą szkołę rok później, czyli w 2007 roku. W całym województwie na ankiety dotyczące absolwentów odpowiedziało 609 szkół.

Według danych pozyskanych z pup w województwie kujawsko – pomorskim w 2006 r. naukę w szkole ponadgimnazjalnej ukończyły 51.962 osoby. Najliczniejszą grupą (18.115 osób) byli absolwenci szkół wyższych, którzy stanowili 34,8%. Następna pod względem liczebności grupa absolwentów to ci, którzy ukończyli liceum ogólnokształcące – 16. 486 osób, co stanowiło 31,7% ogółu absolwentów szkół województwa. Szczegóły zawarto w poniższej tabeli.

Tabela 10. Absolwenci szkół województwa kujawsko – pomorskiego w 2005 i 2006 roku

Wyszczególnienie	2005 rok		2006 rok	
	Liczba absolwentów	w %	Liczba absolwentów	w %
Szkoły wyższe	17 924	37,8	18 115	34,9
Szkoły policealne	2 369	5,0	3 646	7,0
Szkoły średnie zawodowe (technikum, liceum zawodowe)	6 058	12,8	8 598	16,5
Licea ogólnokształcące	13 965	29,5	16 486	31,7
Szkoły zawodowe	7 096	15,0	5 117	9,8
Ogółem	47 412	100,0	51 962	100,0

¹⁰ Według danych Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy na terenie województwa kujawsko – pomorskiego w roku szkolnym 2005/2006 zlokalizowanych było 998 szkół ponadgimnazjalnych (łącznie ze szkołami dla dorosłych oraz szkołami wyższymi).

W porównaniu do wyników badania sondażowego podaży absolwentów szkół ponadgimnazjalnych przeprowadzonego w 2005 r. liczba absolwentów wzrosła o 4.550 osób (o 9,6%).

Zwiększyła się liczba absolwentów wszystkich typów szkół poza liczbą absolwentów szkół zawodowych – w szkołach zawodowych obserwujemy bardzo wyraźną zmianę. W porównaniu do badania przeprowadzonego w roku 2005 1.979 osób mniej ukończyło szkołę zawodową (zmiana aż o 27,9%). Zmalał również udział tej grupy w ogóle absolwentów (z 15,0% w 2005 do 9,8% z 2006). Szczegółowe informacje przedstawia tabela.

Tabela 11. Dynamika zmiany liczby absolwentów szkół w województwie kujawsko – pomorskim w 2005 i 2006 roku

Wyszczególnienie	2005 rok	2006 rok	Zmiana	
			liczba	w %
Szkoły wyższe	17 924	18 115	191	1,1
Szkoły policealne	2 369	3 646	1 277	53,9
Szkoły średnie zawodowe (technikum, liceum zawodowe)	6 058	8 598	2 540	41,9
Licea ogólnokształcące	13 965	16 486	2 521	18,1
Szkoły zawodowe	7 096	5 117	-1 979	-27,9
Ogółem	47 412	51 962	4 550	9,6

Liczba absolwentów wzrosła bardziej niż przewidywano w roku ubiegłym: w 2005 r. przewidywano, że w roku 2006 liczba absolwentów wyniesie 41.727 osób, ale liczba ta jest o 10.235 absolwentów wyższa (o 24,5%).

Tabela 12. Absolwenci szkół województwa kujawsko – pomorskiego w 2006 r. i przewidywana liczba absolwentów (z raportu badania przeprowadzonego w 2005 r.)

Wyszczególnienie	Liczba przewidywanych absolwentów w 2006 roku	Absolwenci szkół w 2006 roku	Różnica	
			liczba	w %
Szkoły wyższe	11 048	18 115	7 067	64,0
Szkoły policealne	3 263	3 646	383	11,7
Szkoły średnie zawodowe (technikum, liceum zawodowe)	6 095	8 598	2 503	41,1
Licea ogólnokształcące	14 247	16 486	2 239	15,7
Szkoły zawodowe	7 074	5 117	-1 957	-27,7
Ogółem	41 727	51 962	10 235	24,5

Według informacji pozyskanych przez powiatowe urzędy pracy w 2007 r. naukę w szkołach ponadgimnazjalnych ukończy 52.465 osób. Najwięcej absolwentów ukończy szkołę wyższą – 37,4% ogółu absolwentów (19.636 osób). Drugą, co do wielkości, grupą, jeśli przewidywania się sprawdzają, będą osoby kończące licea ogólnokształcące – 16.318 osób, grupa ta stanowić będzie 31,1% ogółu absolwentów województwa kujawsko – pomorskiego w 2007 r. Szczegółowe zestawienia przedstawia poniższa tabela.

Tabela 13. Przewidywana liczba absolwentów wg typów szkół w województwie kujawsko – pomorskim w 2007 roku

Wyszczególnienie	Liczba przewidywanych absolwentów w roku 2007	w %
Szkoły wyższe	19 636	37,4
Szkoły policealne	4 033	7,7
Szkoły średnie zawodowe (technikum, liceum zawodowe)	7 436	14,2
Licea ogólnokształcące	16 318	31,1
Szkoły zawodowe	5 042	9,6
Ogółem	52 465	100,0

Najlicniejsza grupa absolwentów – 16.486 osób – opuściła szkoły ponadgimnazjalne nie uzyskując zawodu. W porównaniu do roku 2005 (13.210 absolwentów, którzy skończyli szkołę nie uzyskując zawodu) liczba absolwentów bez zawodu wzrosła o 3.276 osób. Drugą co do wielkości populację wśród absolwentów stanowili ci, którzy zdobyli zawód *Pozostali specjaliści administracji publicznej gdzie indziej niesklasyfikowani* – 2.043 osoby.

Wśród zawodów najczęściej zdobywanych przez absolwentów dominowały zawody związane z administracją a także ekonomią i handlem. Szczegółowe informacje zawarto w poniższej tabeli, która przedstawia listę 20 najliczniej reprezentowanych zawodów wśród absolwentów szkół – dla porównania zestawiono z bezrobotnymi w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki.

**Tabela 14. Najliczniej reprezentowane zawody absolwentów
w województwie kujawsko – pomorskim w 2006 roku**

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Absolwenci, którzy ukończyli szkołę na terenie powiatu w roku 2006	Bezrobotni w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia szkoły zarejestrowani w PUP w końcu roku 2006
0	Bez zawodu	16 486	2 162
247990	Pozostali specjaliści administracji publicznej gdzie indziej niesklasyfikowani	2 043	42
341902	Asystent ekonomiczny [zawód szkolny: Technik ekonomista]	1 863	353
311502	Technik mechanik	1 418	188
241912	Specjalista do spraw marketingu i handlu [sprzedaży]	1 158	48
522107	Sprzedawca	1 012	342
512202	Kucharz małej gastronomii	958	189
244104	Pedagog	957	136
341501	Handlowiec [zawód szkolny: Technik handlowiec]	867	193
241915	Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych	836	36
244204	Politolog	834	51
312102	Technik informatyk	821	73
241102	Ekonomista	805	62
321402	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	653	155
343101	Pracownik administracyjny [zawód szkolny: Technik administracji]	653	73
244302	Filolog – filologia obcojęzyczna	628	20
311401	Technik elektronik	563	54
242904	Prawnik legislator	519	3
222108	Specjalista ochrony środowiska	465	10
247901	Specjalista administracji publicznej	455	97
321208	Technik rolnik	451	74

Struktura zawodowa absolwentów przewidywanych w 2007 r. będzie bardzo podobna do struktury zawodowej absolwentów 2006 r. Największą grupę stanowią ci, którzy ukończą szkołę ponadgimnazjalną nie zdobywając żadnego zawodu – 16.318 absolwentów szkół. Druga co do wielkości grupa absolwentów zdobędzie zawód *Pozostali specjaliści administracji publicznej, gdzie indziej niesklasyfikowani* – 1.944 osób.

Największy spadek liczby absolwentów przewidywany jest w zawodzie *Politolog* (o 20,1%), *Technik elektronik* (o 17,6%).

Największy wzrost liczby absolwentów przewidywany jest w zawodach: *Pozostali inżynierowie budownictwa i inżynierii środowiska* (o 82,5%), *Specjalista administracji publicznej* (o 55,6%), *Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych* (o 54,8%).

**Tabela 15. Absolwenci, którzy ukończyli szkołę
na terenie województwa kujawsko – pomorskiego w 2006 roku
oraz przewidywani absolwenci w roku następnym według zawodów**

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Absolwenci, którzy ukończyli szkołę na terenie województwa w roku 2006	Przewidywani absolwenci w roku 2007	Wzrost/spadek liczby przewidywanych absolwentów roku 2007 wg zawodów w porównaniu do roku 2006 w %
0	Bez zawodu	16 486	16 318	-1,0
247990	Pozostali specjaliści administracji publicznej gdzie indziej niesklasyfikowani	2 043	1 944	-4,8
341902	Asystent ekonomiczny [zawód szkolny: Technik ekonomista]	1 863	1 686	-9,5
241915	Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych	836	1 294	54,8
241912	Specjalista do spraw marketingu i handlu [sprzedaży]	1 158	1 113	-3,9
241102	Ekonomista	805	1 110	37,9
512202	Kucharz małej gastronomii	958	1 062	10,9
522107	Sprzedawca	1 012	1 046	3,4
311502	Technik mechanik	1 418	907	-36,0
312102	Technik informatyk	821	845	2,9
244104	Pedagog	957	768	-19,7
341501	Handlowiec [zawód szkolny: Technik handlowiec]	867	723	-16,6
247901	Specjalista administracji publicznej	455	708	55,6
343101	Pracownik administracyjny [zawód szkolny: Technik administracji]	653	699	7,0
321402	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	653	690	5,7
244204	Politolog	834	666	-20,1
244302	Filolog – filologia obcojęzyczna	628	617	-1,8
235990	Pozostali specjaliści szkolnictwa i wychowawcy gdzie indziej niesklasyfikowani	441	615	39,5
214290	Pozostali inżynierowie budownictwa i inżynierii środowiska	308	562	82,5
242904	Prawnik legislator	519	500	-3,7
321208	Technik rolnik	451	471	4,4
311401	Technik elektronik	563	464	-17,6
244202	Historyk	329	395	20,1
232108	Nauczyciel języka obcego	436	391	-10,3
341404	Organizator usług hotelarskich [zawód szkolny: Technik hotelarstwa]	308	388	26,0
341903	Organizator agrobiznesu [zawód szkolny: Technik agrobiznesu]	293	354	20,8

VI. WYNIKI BADANIA SONDAŻOWEGO W ZAKŁADACH PRACY

Dla potrzeb badania „Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych” powiatowe urzędy pracy województwa kujawsko – pomorskiego przeprowadziły wśród pracodawców badanie popytu na pracę. Doбору próby zakładów pracy dokonał Główny Urząd Statystyczny.

Rozesłano 5.598 ankiet, uzyskano 2.044 odpowiedzi (zwrotność wyniosła 36,5%). W poszczególnych powiatowych urzędach pracy zwrotność wahała się od 14,4% w PUP Dla Powiatu Toruńskiego do 71,5% w PUP w Grudziądzu.

W celu uogólnienia wyników charakteryzowanego badania powiatowe urzędy pracy przemnożyły pozyskane od pracodawców informacje o prognozowanym zatrudnieniu/zwolnieniu pracowników przez wartość (wagę) nadaną każdemu zakładowi pracy przez GUS, w związku, z czym nie można przewidywanych przyjęć do pracy traktować jako deklaracji pracodawców o zatrudnieniu konkretnej liczby osób, zamieszczonej w tabelach.

Tabela 16. Badanie popytu na pracę w 2006 roku według powiatów

Wyszczególnienie	Według stanu na 31.10.2006	
	Liczba zakładów pracy	Liczba zatrudnionych
aleksandrowski	57	1 895
brodnicki	86	4 172
bydgoski	104	4 173
chełmiński	50	2 459
golubsko-dobrzyński	54	1 527
grudziądzki	82	361
inowrocławski	144	11 824
lipnowski	59	1 525
mogileński	54	2 303
nakielski	62	2 790
radziejowski	40	797
rypiński	56	1 934
sępoleński	74	992
świecki	90	4 934
toruński	30	328
tucholski	86	1 817
wąbrzeski	47	823
włocławski	45	1 426
żniński	90	1 806
m. Bydgoszcz	275	37 724
m. Grudziądz	204	5 674
m. Toruń	160	24 002
m. Włocławek	95	11 789
Ogółem	2 044	127 075

Wśród tych zakładów pracy, które wzięły udział w badaniu 18,4% (376 jednostek) wszystkich zakładów pracy biorących udział w badaniu, to zakłady sektora własności publicznej, natomiast 1.668 to zakłady sektora własności prywatnej.

Przedsiębiorstwa, biorące udział w badaniu to najczęściej przedstawiciele sekcji *Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego* – 579 zakładów, co stanowiło 28,3% wszystkich respondentów. Druga co do wielkości grupa zakładów pracy to przedsiębiorstwa *przetwórstwa przemysłowego* – 395 zakładów, grupa ta stanowiła 19,3% ogółu biorących udział w badaniu. Szczegółowe zestawienie w tabeli poniżej.

**Tabela 17. Zakłady pracy biorące udział w badaniu według sekcji
Polskiej Klasyfikacji Działalności**

Sekcja PKD	Liczba zakładów pracy	Liczba zatrudnionych
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	62	1 415
Górnictwo	6	353
Przetwórstwo przemysłowe	395	56 809
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	16	2 866
Budownictwo	142	3 242
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego	579	10 002
Hotele i restauracje	53	599
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	92	4 757
Pośrednictwo finansowe	19	2 100
Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej	157	9 442
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne	52	6 505
Edukacja	290	13 064
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	97	13 945
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	84	1 976
Ogółem	2 044	127 075

Zakłady pracy zadeklarowały zatrudnienie, w okresie od 31.10.2006 r. do 31.10.2007 r., 62.855 osób, z tego 6.575 absolwentów. Przewidywane zwolnienia z pracy dotyczyć będą 23.597 osób. Na podstawie tych informacji obliczono **wskaźnik płynności kadr**¹¹ w województwie kujawsko – pomorskim, który przedstawia proporcję osób przyjętych do pracy i zwolnionych.

W badanym okresie (od 31.10.2006 do 31.10.2007) wskaźnik płynności kadr w województwie w wybranych zakładach pracy kształtować się będzie na poziomie 266,4%, co oznacza, że liczba przyjętych do pracy będzie ponad dwukrotnie większa niż liczba osób zwolnionych.

Wzrost wskaźnika płynności kadr przewidywany jest zarówno w sektorze prywatnym jak i publicznym – liczba przyjęć do pracy będzie większa od zwolnień o 177,6% w sektorze publicznym oraz o 285,2% w sektorze prywatnym.

Najwyższe wskaźniki płynności kadr odnotowano w powiatach:

- toruńskim – wzrost o 3.289,4%;
- rypińskim – wzrost o 1.240,9%;
- tucholskim – wzrost o 1.141,0%.

Najniższe wskaźniki płynności kadr odnotowano w powiatach:

¹¹ Wyrażony jako iloraz liczby osób przyjętych do pracy i zwolnionych z pracy w danym okresie;

- grudziądzkim – wzrost o 107,5%;
- chełmińskim – wzrost o 143,1%;
- golubsko – dobrzyńskim – wzrost o 153,2%.

Tabela 18. Przewidywane przyjęcia i zwolnienia pracowników według sektorów własności oraz powiatów w okresie od 31.10.2006 do 31.10.2007

Wyszczególnienie	Przyjęcia do pracy-ogółem (a)	Przyjęcia do pracy-absolwenci	Zwolnienia z pracy-ogółem (b)	Nadwyżka (deficyt) zasobów pracy $c=(b)-(a)$	Wskaźnik płynności kadr w % (a): (b)
Ogółem	62 855	6 575	23 597	-39 258	266,4
I. Według form własności					
1. W sektorze publicznym	7 339	924	4 132	-3 207	177,6
2. W sektorze prywatnym	55 516	5 651	19 465	-36 051	285,2
II. W podziale na powiaty					
aleksandrowski	1 327	266	125	-1 202	1 061,6
brodnicki	1 844	336	623	-1 221	296,0
bydgoski	3 294	60	594	-2 700	554,6
chełmiński	2 142	207	1 497	-645	143,1
golubsko-dobrzyński	1 824	148	1 191	-633	153,2
grudziądzki	458	7	426	-32	107,5
inowrocławski	6 876	1 365	1 763	-5 113	390,0
lipnowski	90	31	8	-82	1 125,0
mogileński	130	12	18	-112	722,2
nakielski	4 707	485	2 865	-1 842	164,3
radziejowski	456	104	193	-263	236,3
rypiński	1 030	298	83	-947	1 241,0
sępoleński	1 028	286	398	-630	258,3
świecki	4 609	1 134	791	-3 818	582,7
toruński	1 546	134	47	-1 499	3 289,4
tucholski	1 026	253	90	-936	1 140,0
wąbrzeski	330	39	200	-130	165,0
włocławski	1 587	58	296	-1 291	536,2
żniński	1 273	300	321	-952	396,6
m. Bydgoszcz	19 494	706	9 514	-9 980	204,9
m. Grudziądz	1 694	78	951	-743	178,1
m. Toruń	856	181	506	-350	169,2
m. Włocławek	5 234	87	1 097	-4 137	477,1

W prawie wszystkich grupach zawodów w analizowanym okresie sytuacja poprawi się – wskaźnik płynności kadr waha się od maksymalnego poziomu – MAX (w tym przypadku nie są planowane zwolnienia) do 122,2%. W grupie *Rolnicy* wskaźnik płynności osiągnął wartość równą 100% czyli liczba zatrudnionych w analizowanym okresie będzie równa liczbie zwolnionych. W grupie dużej *Ogrodnicy* liczba zwolnionych będzie wyższa niż zatrudnionych i wskaźnik płynności osiągnął najniższą wartość 40,5%.

Najwyższy wskaźnik płynności kadr wystąpił w grupach:

- *Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych* – 7.190,0%;
- *Pozostali specjaliści* – 2.995,5%;
- *Robotnicy zawodów precyzyjnych, ceramicy, wytwórcy wyrobów galanteryjnych, robotnicy poligraficzni i pokrewni* – 2.550,0%.

**Tabela 19. Przewidywane przyjęcia i zwolnienia pracowników według grup zawodów
w okresie od 31.10.2006 do 31.10.2007**

Wyszczególnienie	Przyjęcia do pracy ogółem	Przyjęcia do pracy- absolwenci	Zwolnienia z pracy-ogółem	Nadwyżka (deficyt) zasobów pracy	Wskaźnik płynności kadr w %
Według dużych grup zawodów					
Kierownicy małych przedsiębiorstw	46	0	0	-46	MAX
Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, rybołówstwie i pokrewni	88	0	0	-88	MAX
Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	719	108	10	-709	7 190,0
Pozostali specjaliści	659	84	22	-637	2 995,5
Robotnicy zawodów precyzyjnych, ceramicy, wytwórcy wyrobów galanterijnych, robotnicy poligraficzni i pokrewni	510	35	20	-490	2 550,0
Kierownicy dużych i średnich organizacji	197	0	12	-185	1 641,7
Średni personel techniczny	1 143	247	76	-1 067	1 504,0
Pracownicy obrotu pieniężnego i obsługi klientów	648	77	61	-587	1 062,3
Specjaliści nauk przyrodniczych i ochrony zdrowia	380	123	38	-342	1 000,0
Kierowcy i operatorzy pojazdów	2 698	135	297	-2 401	908,4
Nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy	107	21	14	-93	764,3
Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	7 209	1 269	966	-6 243	746,3
Pracownicy obsługi biurowej	1 505	154	273	-1 232	551,3
Pracownicy usług osobistych i ochrony	1 779	378	342	-1 437	520,2
Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń	6 135	509	1 196	-4 939	513,0
Średni personel w zakresie nauk biologicznych i ochrony zdrowia	314	123	81	-233	387,7
Modelki, sprzedawcy i demonstratorzy	5 574	956	1 457	-4 117	382,6
Pracownicy pozostałych specjalności	2 661	412	715	-1 946	372,2
Operatorzy i monterzy maszyn	3 250	141	904	-2 346	359,5
Górnicy i robotnicy budowlani	6 123	655	1 880	-4 243	325,7
Leśnicy i rybacy	86	0	28	-58	307,1
Specjaliści szkolnictwa	3 076	592	1 016	-2 060	302,8
Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	223	46	94	-129	237,2
Pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach	4 333	160	3 061	-1 272	141,6
Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemysłe, budownictwie i transporcie	13 198	324	10 803	-2 395	122,2
Rolnicy	120	0	120	0	100,0
Ogrodnicy	45	4	111	66	40,5
Ogółem	62 855	6 575	23 597	-39 258	266,4

W rankingu zawodów prognozowanych jako najliczniej reprezentowane wg stanu w końcu 2007 r. pierwsze miejsce zajął zawód *Sprzedawca* (w prognozie 13.366 bezrobotnych), ale liczebność tej grupy osób zmaleje o 3.068 osób, czyli o 18,7%.

Prognoza bezrobocia wskazuje, że największy przyrost osób bezrobotnych zaobserwujemy w zawodzie *Pozostali specjaliści administracji publicznej gdzie indziej niesklasyfikowani*, gdzie wzrost liczby bezrobotnych ma osiągnąć 12.150,0% (wzrost o 1.944 osób)!!

Przewidywany jest również 66% wzrost liczby osób bezrobotnych bez zawodu (o 16.318 osób). Szczegóły zawarto w poniższej tabeli.

Tabela 20. Najliczniej reprezentowane zawody wśród bezrobotnych wg prognozy stanu bezrobocia w końcu 2007 roku oraz prognozowana dynamika zmiany

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Stan bezrobocia w końcu roku 2006	Prognoza stanu bezrobocia w końcu roku 2007	Prognozowana dynamika zmiany	
				liczba osób	w %
000000	Bez zawodu	24 728	41 046	16 318	66,0
522107	Sprzedawca	16 435	13 366	-3 069	-18,7
341902	Asystent ekonomiczny [zawód szkolny: Technik ekonomista]	5 062	6 728	1 666	32,9
722204	Ślusarz	4 387	4 090	-297	-6,8
512201	Kucharz	3 919	3 749	-170	-4,3
743304	Krawiec	3 976	3 729	-247	-6,2
914103	Robotnik gospodarczy	3 836	3 709	-127	-3,3
311502	Technik mechanik	1 980	2 663	683	34,5
932104	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	2 956	2 551	-405	-13,7
913207	Sprzątaczką	3 032	2 444	-588	-19,4
321208	Technik rolnik	1 826	2 297	471	25,8
931301	Robotnik budowlany	2 581	2 115	-466	-18,1
723105	Mechanik samochodów osobowych	1 977	2 020	43	2,2
247990	Pozostali specjaliści administracji publicznej gdzie indziej niesklasyfikowani	16	1 960	1 944	12 150,0
419101	Pracownik biurowy [Zawód szkolny: Technik prac biurowych]	2 450	1 862	-588	-24,0
712102	Murarz	3 031	1 793	-1 238	-40,8
241102	Ekonomista	635	1 716	1 081	170,2
321402	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	922	1 612	690	74,8
741203	Piekarz	1 603	1 599	-4	-0,2
512202	Kucharz małej gastronomii	525	1 587	1 062	202,3
611190	Pozostali rolnicy produkcji roślinnej	1 517	1 517	0	0,0
613101	Rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej [zawód szkolny: Rolnik]	1 413	1 489	76	5,4

VII. ANALIZA PROGNOZOWANYCH ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO - POMORSKIM

Wśród wszystkich, wymienionych w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki i Pracy *Klasyfikacja zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy oraz zakres jej stosowania* (D.U.04.265.2644), 1.707 zawodów 139 zawodów to prognozowane zawody deficytowe (wartość **prognozowanego wskaźnika intensywności nadwyżki/deficytu**¹² wyniosła od 1,1 do MAX), 31 prognozowanych zawodów zrównoważonych (wartość prognozowanego wskaźnika intensywności nadwyżki/deficytu wyniosła od 0,9 do 1,1), a 1.219 zawodów to prognozowane zawody nadwyżkowe (wartość prognozowanego wskaźnika intensywności nadwyżki/deficytu wyniosła od 0,0 do 0,9) .

Poniżej umieszczono informacje, w których zawodach prognozowany jest wzrost zatrudnienia (deklaracja pracodawców biorących udział w badaniu) przy jednoczesnym braku zarejestrowanych osób bezrobotnych – maksymalna wartość prognozowanego wskaźnika intensywności deficytu (MAX).

Tabela 21. Prognozowany wskaźnik intensywności deficytu zawodów w roku 2007

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Stan bezrobocia w końcu roku 2006	Prognoza stanu bezrobocia w końcu roku 2007	Prognozowany wskaźnik intensywności deficytu zawodów w roku 2007
223144	Lekarz – okulistyka	0	-1	MAX
223151	Lekarz – położnictwo i ginekologia	0	-1	MAX
214802	Inżynier geodeta – geodezja górnicza	0	-2	MAX
214916	Inżynier technologii szkła	0	-2	MAX
223102	Lekarz - anestezjologia i intensywna terapia	0	-2	MAX
223132	Lekarz – medycyna pracy	0	-2	MAX
223154	Lekarz – radiologia i diagnostyka obrazowa	0	-2	MAX
214190	Pozostali architekci, urbaniści i pokrewni	0	-2	MAX
34770	Asystent kierownika produkcji	0	-5	MAX
245402	Tancerz baletowy	0	-5	MAX
223113	Lekarz – choroby płuc	0	-6	MAX
223114	Lekarz – choroby wewnętrzne	0	-6	MAX
731303	Metaloplastyk	0	-8	MAX
241907	Rzecznik patentowy	0	-17	MAX
223201	Lekarz dentysta – chirurgia stomatologiczna	0	-21	MAX
223119	Lekarz – endokrynologia	0	-21	MAX
223109	Lekarz – chirurgia ogólna	0	-23	MAX
231109	Nauczyciel akademicki – nauki medyczne	0	-40	MAX
214805	Inżynier geodeta – geodezyjne pomiary podstawowe i satelitarne	0	-52	MAX
231103	Nauczyciel akademicki – nauki ekonomiczne	0	-169	MAX

¹² Wyrażonego jako iloraz przewidywanych przyjęć do pracy w roku przyszłym (2007 r.) oraz przewidywanej podaży pracy w roku przyszłym (2007 r.); przy czym przewidywana podaż pracy obliczana jest jako suma liczby bezrobotnych w końcu 2006 r., liczby przewidywanych zwolnień w roku 2007 oraz przewidywany napływ absolwentów w 2007 r.

Poniżej w tabeli umieszczono listę 20 zawodów, dla których prognozowany wskaźnik intensywności deficytu zawodów w roku 2007 był najwyższy. Najwyższy prognozowany wskaźnik intensywności deficytu zawodów zaobserwowano w zawodach:

- *Pozostali tapicerzy i pokrewni* – wartość wskaźnika 174,0;
- *Nauczyciel przedmiotów zawodowych ekonomicznych* – wartość wskaźnika 101,0;
- *Radca prawny* – wartość wskaźnika 79,0.

Tabela 22. Prognozowany wskaźnik intensywności deficytu zawodów w roku 2007

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Stan bezrobocia w końcu roku 2006	Prognoza stanu bezrobocia w końcu roku 2007	Prognozowany wskaźnik intensywności deficytu zawodów w roku 2007
743790	Pozostali tapicerzy i pokrewni	1	-173	174,0
232114	Nauczyciel przedmiotów zawodowych ekonomicznych	1	-100	101,0
242103	Radca prawny	1	-78	79,0
827390	Pozostali operatorzy maszyn i urządzeń przetwórstwa zbożowego i pokrewni	1	-58	59,0
734305	Montażysta reprodukcyjny	5	-239	48,8
214803	Inżynier geodeta – geodezja inżynieryjno – przemysłowa	2	-77	39,5
828113	Monter układów hydraulicznych i pneumatycznych	1	-35	36,0
211401	Geofizyk	1	-29	30,0
111201	Wyższy urzędnik państwowy	1	-27	28,0
241903	Doradca podatkowy	3	-76	26,3
826990	Pozostali operatorzy maszyn do produkcji wyrobów włókienniczych, futrzarskich i skórzanych gdzie indziej niesklasyfikowani	1	-15	16,0
322904	Protetyk słuchu	2	-29	15,5
828190	Pozostali monterzy maszyn i urządzeń mechanicznych	15	-204	14,6
916103	Sortowacz surowców wtórnych	3	-35	12,7
822303	Operator urządzeń do nakładania powłok galwanicznych	6	-69	12,5
231106	Nauczyciel akademicki – nauki humanistyczne	3	-34	12,3
315201	Diagnosta samochodowy	7	-72	11,3
712904	Monter rusztowań	7	-72	11,3
713501	Monter/składacz okien	15	-154	11,3
713302	Tynkarz	48	-611	10,6

VIII. SŁOWNIK PODSTAWOWYCH POJĘĆ ZWIĄZANYCH Z MONITORINGIEM ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

bezrobotny bez kwalifikacji zawodowych – oznacza to bezrobotnego nieposiadającego kwalifikacji do wykonywania jakiegokolwiek zawodu poświadczonych dyplomem, świadectwem, zaświadczeniem instytucji szkoleniowej lub innym dokumentem uprawniającym do wykonywania zawodu;

bezrobotny bez zawodu – jest to osoba niespełniająca jednocześnie dwóch warunków:

- nieposiadająca świadectwa (dyplomu) ukończenia kształcenia szkolnego lub kursowego w danym zawodzie,
- nieposiadająca udokumentowanej ciągłości pracy w okresie minimum 1 roku w jednym zawodzie;

bezrobotny długotrwale – oznacza to bezrobotnego pozostającego w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego w miejscu pracy;

bezrobotny w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki – oznacza to bezrobotnego zarejestrowanego w okresie do 12 miesięcy od dnia określonego w dyplomie, świadectwie lub innym dokumencie potwierdzającym ukończenie nauki w szkole, kursów zawodowych trwających co najmniej 24 miesiące lub nabycie uprawnień do wykonywania zawodu przez niepełnosprawnych;

oferty pracy – są to zgłoszone przez pracodawców wolne miejsca zatrudnienia i miejsca przygotowania zawodowego na stanowisku pracy oraz przyjęte do realizacji miejsca pracy w ramach prac interwencyjnych, robót publicznych, prac społecznie użytecznych i stażu, a także w ramach umów zlecenia i umów o dzieło;

oferty subsydiowane – są to głównie oferty na prace interwencyjne, roboty publiczne, oferty pracy w ramach refundacji kosztów zatrudniania bezrobotnego oraz miejsca stażu, przygotowania zawodowego i prac społecznie użytecznych;

podjęcia pracy subsydiowanej – dotyczy osób, za które w całości lub częściowo dokonywany jest zwrot kosztów ich zatrudniania, m.in. z Funduszu Pracy, PFRON, PHARE, EFS; są to głównie podjęcia prac interwencyjnych, robót publicznych, podjęcia działalności gospodarczej, podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego;

prognozowany wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) – wyrażony jako iloraz przewidywanych przyjęć do pracy w roku przyszłym (2007 r.) oraz przewidywanej podaży pracy w roku przyszłym (2007 r.); przy czym przewidywana podaż pracy obliczana jest jako suma liczby bezrobotnych w końcu 2006 r., liczby przewidywanych zwolnień w roku 2007 oraz przewidywany napływ absolwentów w 2007 r.

prognozowany zawód deficytowy – zawód, na który według prognozowanego wskaźnika intensywności deficytu wystąpi na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w danym zawodzie; na potrzeby monitoringu przyjęto, iż są to zawody dla których wartość prognozowanego wskaźnika intensywności deficytu przyjmuje wartość powyżej 1,1;

prognozowany zawód nadwyżkowy – zawód, na który według prognozowanego wskaźnika intensywności deficytu wystąpi na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w danym zawodzie; na potrzeby monitoringu przyjęto, iż są to zawody dla których wartość prognozowanego wskaźnika intensywności nadwyżki przyjmuje wartość poniżej 0,9;

prognozowany zawód zrównoważony – zawód, na który według prognozowanego wskaźnika intensywności deficytu wystąpi na rynku pracy takie samo zapotrzebowanie co liczba osób poszukujących pracy w danym zawodzie; na potrzeby monitoringu przyjęto, iż są to zawody dla których wartość prognozowanego wskaźnika intensywności deficytu przyjmuje wartość z przedziału 0,9 – 1,1;

wskaźnik długotrwałego bezrobocia – jest on wyrażany jako iloraz liczby zarejestrowanych bezrobotnych w badanym zawodzie, pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy do ogólnej liczby zarejestrowanych w tym zawodzie; opisuje jaka część osób zarejestrowanych w badanym zawodzie staje się osobami pozostającymi bez pracy powyżej 12 miesięcy;

wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) – wyrażony jako stosunek liczby zgłoszonych ofert pracy, w badanym okresie, w danym zawodzie do liczby zarejestrowanych bezrobotnych, w badanym okresie, w danym zawodzie;

wskaźnik płynności kadr – wyrażony jako iloraz liczby osób przyjętych do pracy i zwolnionych z pracy w danym okresie;

wskaźnik szansy uzyskania oferty w zawodzie – wyrażony jako stosunek średniej miesięcznej liczby ofert pracy w danym zawodzie w badanym okresie, będąca w dyspozycji powiatowego urzędu pracy do średniego miesięcznego poziomu rejestrowanego bezrobocia w danym zawodzie, w badanym okresie;

zawód deficytowy – zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w danym zawodzie; na potrzeby monitoringu przyjęto, iż są to zawody dla których wartość wskaźnika intensywności deficytu przyjmuje wartość powyżej 1,1;

zawód nadwyżkowy – zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w danym zawodzie; na potrzeby monitoringu przyjęto, iż są to zawody dla których wartość wskaźnika intensywności nadwyżki przyjmuje wartość poniżej 0,9;

zawód zrównoważony – zawód, na który występuje na rynku pracy takie samo zapotrzebowanie co liczba osób poszukujących pracy w danym zawodzie; na potrzeby monitoringu przyjęto, iż są to zawody dla których wartość wskaźnika intensywności deficytu przyjmuje wartość z przedziału 0,9 – 1,1;

IX. PODSUMOWANIE

Niniejszy raport stanowi swoiste dopełnienie prowadzonego od wielu lat monitoringu sytuacji na rynku pracy. Monitoring zawodów dla województwa kujawsko – pomorskiego przedstawia zjawisko bezrobocia w zakresie deficytu i nadwyżki zawodów występujących na regionalnym rynku pracy. Na podstawie uzyskanych wyników można sformułować poniższe wnioski.

1. W powiatowych urzędach pracy województwa kujawsko – pomorskiego, w końcu grudnia 2006 r. pozostawało zarejestrowanych **160.061 bezrobotnych a wojewódzka stopa bezrobocia osiągnęła poziom 19,3%**. Najwyższą stopę bezrobocia odnotowano w powiatach: grudziądzkim (28,8%), żnińskim (28,2%) oraz lipnowskim i nakielskim (w obu 27,2%). Natomiast najniższą stopę bezrobocia odnotowano w Bydgoszczy (8,5%) i Toruniu (9,8%). Na przestrzeni roku liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 27.960 osób (14,9%), a wojewódzka stopa bezrobocia spadła o 3,0 punktu procentowego.

2. Na koniec 2006 r. **największą liczbę bezrobotnych według przynależności ostatniego miejsca pracy do sekcji PKD** odnotowano w *przetwórstwie przemysłowym* – 25,8% ogółu bezrobotnych poprzednio pracujących (rok wcześniej 26,3%), *handlu hurtowym i detalicznym, naprawie pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego* – 19,8% (w końcu 2005 r. 20,0%). Nowe rejestracje bezrobotnych według przynależności ostatniego pracodawcy do sekcji PKD były najliczniejsze dla tych samych sekcji.
3. **Najliczniejsze grupy bezrobotnych stanowili** przedstawiciele czterech grup wielkich: *robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy* – 25,8% (rok wcześniej 28,3%), *pracownicy usług osobistych i sprzedawcy* – 16,7% (przed rokiem 16,6%), *technicy i inny średni personel* – 13,4% (w końcu 2005 r. 12,9%), *pracownicy przy pracach prostych* – 12,6% (rok wcześniej 13,7%). Wśród bezrobotnych duży udział mają również osoby bez zawodu – 15,4% (o 3,4 punktu procentowego więcej niż rok wcześniej). Największy napływ bezrobotnych dotyczył tych samych grup.
4. **Bezrobotne kobiety w liczbie 93.729 osób, stanowiły w końcu 2006 r. 58,6%** ogółu bezrobotnych. W ciągu roku liczba bezrobotnych kobiet zmniejszyła się o 9,8%, ale ich udział w ogóle bezrobotnych wzrósł o 3,4 punkt procentowy. Struktura zawodowa bezrobotnych zdecydowanie różni się w zależności od płci. Bezrobotne kobiety to przede wszystkim osoby legitymujące się zawodem *sprzedawcy*. Natomiast bezrobotni mężczyźni to najczęściej przedstawiciele następujących profesji: *ślusarz, murarz, robotnik budowlany, robotnik gospodarczy*.
5. **Bezrobotne osoby do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki stanowią 4,0%** ogółu zarejestrowanych – **6.345 osób** (w końcu grudnia '05 r. było to 4,4% ogółu i 8.267 osób). Podobnie jak przed rokiem największy udział mają tu osoby *bez zawodu* oraz przedstawiciele następujących grup elementarnych: *sprzedawcy i demonstratorzy, pracownicy do spraw finansowych i handlowych gdzie indziej niesklasyfikowani, kucharze, agenci do spraw sprzedaży*.
6. **Osoby poprzednio pracujące pozostające bez pracy powyżej 12 miesięcy, w końcu grudnia 2006 r. stanowiły 38,7% ogółu bezrobotnych – 61.982 osoby** (rok wcześniej było to 40,4% ogółu bezrobotnych i 75.898 osób). Do dużych grup zawodowych najbardziej generujących długotrwale bezrobocie należy zaliczyć: *modelki, sprzedawców i demonstratorów; pracowników przy pracach prostych w handlu i usługach; robotników pomocniczych w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie; rolników; operatorów i monterów maszyn; operatorów maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych; robotników zawodów precyzyjnych, ceramików, wytwórców wyrobów galanteryjnych, robotników poligraficznych i pokrewnych; pracowników obrotu pieniężnego i obsługi klientów; leśników i rybaków*.
7. W minionym roku do powiatowych urzędów pracy województwa kujawsko – pomorskiego **wpłynęło 72.270 ofert zatrudnienia**. Najczęściej oferty te były przeznaczone dla grup zawodowych, w których odnotowano największą liczbę bezrobotnych. Zauważyć jednak należy duży udział ofert na prace subsydiowane, który w 2006 r. wynosił 56,6% (40.930 ofert), tym samym oferty dotyczące pracy niesubsydiowanej w liczbie 31.340 ofert, stanowiły 43,4% ogółu zgłaszanych ofert. W poszczególnych powiatach udział ofert na prace subsydiowane wahał się od 19,6% w powiecie *bydgoskim* do 86,3% w powiecie *żnińskim*).
8. **Najwięcej ofert pracy według przynależności pracodawcy do sekcji PKD** zgłoszono w sekcji *administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne* – 17.898 ofert (w porównaniu z 2005 r. nastąpił wzrost o 42,4%); *przetwórstwo przemysłowe* – 14.474 oferty (wzrost o 36,4%) oraz *handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego* – 10.945 ofert (wzrost o 27,7%).

9. **Na terenie województwa kujawsko – pomorskiego występuje ogromna przewaga zawodów nadwyżkowych.** Zgodnie z wyliczonym wskaźnikiem intensywności nadwyżki (deficytu) na poziomie grup elementarnych – 62 grupy to zawody deficytowe (rok wcześniej 40 grup), 19 grup to zawody zrównoważone (rok wcześniej 14 grup), 284 grupy to zawody nadwyżkowe (rok wcześniej 317 grup), przy czym dla 44 grup elementarnych wskaźnik intensywności nadwyżki przybrał wartość zerową. Niepokojący jest też ogólnie niski poziom wskaźnika szansy uzyskania oferty pracy w danym zawodzie (poniżej 10%).
10. **W porównaniu z 2005 r. lista wyszczególnionych zawodów deficytowych jak i nadwyżkowych praktycznie nie uległa zmianie (tabela 8 i 9).** Najmniejsze szanse na zatrudnienie mają przedstawiciele zawodów z grup elementarnych: *sprzedawcy i demonstratorzy; pracownicy do spraw finansowych i handlowych gdzie indziej niesklasyfikowani; pomoce i sprzętaczki biurowe, hotelowe i podobne oraz ślusarze i pokrewni*. Natomiast największe szanse na znalezienie pracy mają bezrobotni z grup: *pracownicy administracyjni, sekretarze i pokrewni; pracownicy bibliotek i informacji naukowej; operatorzy maszyn górniczych i pokrewni oraz operatorzy urządzeń odlewniczych, walcowniczych i pokrewni*.
11. W świetle raportu badania sondażowego podaży absolwentów szkół ponadgimnazjalnych, który stanowi drugą próbę dopełnienia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych, **w 2006 roku w województwie szkoły ponadgimnazjalne ukończyły 51.962 osoby** (w roku 2005 szkoły ponadgimnazjalne ukończyło 47.412 osób). Największą grupę absolwentów według poziomu wykształcenia stanowili absolwenci szkół wyższych – 34,9% (18.115 osób). Najlicniejszą kategorią absolwentów była grupa bez zawodu – 16.486 osób.
12. Według informacji pozyskanych przez powiatowe urzędy pracy **w 2007 szkoły ponadgimnazjalne ukończy 52.465 absolwentów**. Struktura zawodowa absolwentów będzie bardzo podobna do struktury absolwentów w 2006 roku – największa grupa nie zdobędzie żadnego zawodu – 16.318 osób.
13. W uzupełnieniu badania podaży absolwentów po raz pierwszy przeprowadzono **badanie popytu na pracę**. Rozesłano 5.598 ankiet, **uzyskano 2.044 odpowiedzi** (zwrotność wyniosła 36,3%). Największa grupa zakładów pracy, biorących udział w badaniu to przedstawiciele sekcji Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego 28,3% wszystkich zakładów (395 jednostek). **Ogółem zakłady pracy biorące udział w badaniu zatrudniały 127.075 pracowników.**
14. Wśród wszystkich 1.707 zawodów - zgodnie z deklaracjami pracodawców w badaniu popytu na pracę - **139 to prognozowane zawody deficytowe** (wartość prognozowanego wskaźnika intensywności deficytu wyniosła od 1,1 do poziomu maksymalnego), 31 to prognozowane zawody zrównoważone (wartość ww. wskaźnika wyniosła od 0,9 do 1,1), 1.219 zawodów to prognozowane zawody nadwyżkowe (wartość wskaźnika wyniosła od 0,0 do 0,9).

X. SUMMARY IN ENGLISH

CONCLUSIONS

Present report makes up a sui generis completion of monitoring of labour market that have been realised for many years. Monitoring of occupations in kujawsko-pomorskie voivodship displays a phenomenon of the unemployment according to shortage and excess occupations on regional labour market. On the basis of received results there can be following conclusions drawn.

1. In powiat labour offices in kujawsko – pomorskie voivodship as of the end of December 2006 year there were **160,061 unemployed persons registered but the unemployment rate for the voivodship accounted for 19.3%**. The highest unemployment rate was registered in grudziądzki powiat (28.8%), high unemployment rate was also in żniński powiat (28.2%), lipnowski and nakielski powiats (together 27.2%). The lowest unemployment rate was registered in cities Bydgoszcz (8.5%) and Toruń (9.8%). During the year the number of unemployed persons has been decreasing about 27,960 people (14.9%), and the voivodship unemployment rate has been decreasing about 3.0%.
2. In the end of 2006 **the highest number of the unemployed by belonging of their last job to the Polish Classification of Activities Sections** was registered in *manufacturing section* – 25.8% of total number of the unemployed previously employed (previous year 26.3%), *whole sale and retail trade, repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods* – 19.8% (at the end of 2005 year – 20.0%). New registration the unemployed by belonging of their last job to the Polish Classification of Activities Sections were the largest in the same sections.
3. **The largest groups of the unemployed were representatives** of four major groups of occupations: *craft and related trades workers* – 25.8%, (previous year – 28.3%) *service workers and shop and market sales workers* – 16.7% (last year – 16.6%), *technicians and associate professionals* – 13.4% (in the end of 2005 it was 12.9%), *elementary occupations* – 12.6% (previous year – 13.7%). Among the unemployed there was also a great share of persons without any occupation – 15.4% (about 3.4% more than previous year). The biggest inflow of the unemployed occurred also in the same groups.
4. **Unemployed women accounted for 93,729 people, at the end of 2006 they accounted to 58.6%** of total number of the unemployed. In the course of the year women share decreased about 9.8%, but increased in total number of unemployed persons about 3.4%. Occupational structure of unemployment persons differs due to the gender. Unemployed women are the first of all persons identified with shop salespersons occupation. However, the unemployed men usually represents occupations such as: *locksmith, bricklayer, building worker, farm worker*.
5. **Unemployed persons registered in period of 12 months since completion of education amounted to 4.0% of total number of the unemployed – 6,345 people** (at the end of December 2005 was 4.4% of total number and 8,267 people). The biggest share get persons without any occupation and representatives of following unit groups: *shop salespersons and demonstrators, finance and sales associate professionals not elsewhere classified, cooks or office clerks*.

6. **Previously employed persons out of job for period longer then 12 months, as of the end of December 2006 amounted to 38.7% of total number of the unemployed – 61,982 people** (previous year it was about 40.4% of total number of unemployed and 75.898 people). Occupational groups generating the highest unemployment among the long – term unemployed were: *models, shop salespersons and demonstrators; assistant helpers in trade and service field; help workers in mining industry, industry, building and transport; skilled agricultural workers; machine operators and assemblers; stationary plant and related operators; precision, handicraft, craft printing and related trades workers; customer services clerks; fishery workers and skilled forestry.*
7. In the last year in labour offices of kujawsko – pomorskie voivodship **there were 72,270 job offers registered.** The largest amount of job offers was directed to those occupational groups, where the highest number of the unemployed was registered. However, the high share of job offers for subsidised work, which in 2006 accounted for 56.6% (40.930 job offers) and also the not subsidised work offers accounted 31.340, it makes up 43.4% of total number). In particular poviats share of the job offers for subsidised work in total number of the registered job offers ranged from 19.6% in *bydgoski* powiat to 83.8% in *żniński* powiat).
8. The highest number of the job offers by **belonging of the employer to the Polish Classification of Activities Section** registered in *public administration and defence, compulsory social security section* – 17.898 job offers (according to 2005 year the total number increase about 42.4%); *manufacturing* – 14,474 job offers (increase of the total number accounted for about 36.4%) and also *whole sale and retail trade, repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods* – 10,945 job offers (increase of the total number accounted for about 27.7%).
9. **In the kujawsko – pomorskie voivodship area there is a great predominance of excess occupations.** According to a calculated indicator of the excess intensity on the elementary occupational groups level – 62 are shortage occupations (previous year – 40 shortage occupations), 19 groups are balanced occupations (previous year – 14 groups), 284 groups are excess occupations (previous year 314 groups), whereas for 44 elementary unit occupational groups the excess intensity indicator assumed zero – rating value. The very low indicator of a chance to obtain a job offer in a given occupation is also alarming.
10. **In comparison to the 2005 year the list of the particular occupations shortage and excess didn't change (table 8 and 9).** Still the smallest chance for employment has the representatives of following unit groups: *shop salespersons and demonstrators; finance and sales associate professionals not elsewhere classified; helpers and cleaners in offices; hotels and the other establishments and also locksmith and related workers.* However the biggest chance for employment has the representatives of following groups: *administrative secretaries and related associate professionals; library and scientific information workers; mining plant operators and related workers and also metal – processing plant operators and related workers.*
11. According to opinion poll researches supply of the high schools, colleges, university graduates, which is the second part of shortage and excess occupation monitoring, **at the 2006 in voivodship the high school, colleges, university graduates were about 51,962 persons** (in 2005 high schools, colleges and universities graduates 41,412 people). The numerous group of graduates by the level of specialization was colleges and university graduates – 34.9% (18,115 persons). The main category of graduates was the group without any occupational status.

12. According to information's gain by the poviats labour offices in **2007** high schools, colleges and university finish **52,465 graduates**. The occupational structure of graduates will be very similar to graduates structure in 2006 year – the main group won't be able to get qualify in any occupation – 16,318 persons.
13. In addition to opinion poll researches of the graduates, first was **the occupational excess research**. It was sent about 5,595 questionnaires, **received about 2,044 answers** (agility was about 36.6%). The biggest group of the workshops it was the representatives of section such as: *Wholesale trade and retail; auto, motorcycle services and also the private and indoors services* 28.3% (395) of all units. All of workshops which joined the researches employed 127,075 workers.
14. Among the all 1,707 of occupations - according to information's gain by the employers in the occupational excess research - the **139 were the prognostic shortage occupations** (the indicator of the excess intensity accounted from 1.1 to the Maximum), 31 – the prognostic balance occupations (the indicator accounted from 0.9 to 1.1), 1,219 – the prognostic surplus occupations (the indicator accounted from 0.0 to 0.9).

CONTENTS

I.	Introduction.....	1
II.	Analysis of the unemployment in kujawsko – pomorskie voivodship by occupation and membership of the last employer to the Polish Classification of Activities sections.....	2
2.1.	General description of labour market	2
2.2.	The unemployed by membership of the last employer to the Polish Classification of Activities.....	5
2.3.	Inflow and structure of the unemployed by occupation.....	8
2.3.1.	Newly registered unemployed persons by occupation in 2006.....	8
2.3.2.	Structure of the unemployed by occupation. As state on the end of December 2006....	11
2.4.	Unemployed persons by occupation and gender.....	14
2.5.	Unemployed persons registered within 12 months since the end of education by occupation.....	17
2.6.	Previously employed persons remaining over 12 months without work.....	19
III.	Analysis of job offers registered in powiat labour offices in kujawsko – pomorskie voivodship by occupation and the Polish Classification of Activities section	24
3.1.	Structure of registered job offers by occupation	24
3.2.	Job offers extended by the employers classified by membership to the Polish Classification of Activities section	28
IV.	Analysis of shortage and excess occupations in kujawsko – pomorskie voivodship in 2006.....	30
V.	Results of research of high schools.....	36
VI.	Result of research of firms.....	40
VII.	Analysis of shortage and excess occupations in kujawsko – pomorskie	46
VIII.	Glossary of the basic monitoring of shortage and excess occupations.....	48
IX.	Conclusions.....	49
X.	Summary in English.....	52